

FinScope
2023

TANZANIA

INSIGHTS THAT
DRIVE
INNOVATION

Mtiririko wa uwasilishaji

- Takwimu muhimu za mikoa ya kanda ya ziwa
- Je, FinScope Tanzania 2023 ni nini?
- Idadi ya Watu
- Je, wananchi wetu wanakidhi vigezo vya kutumia huduma za fedha?
- Matumizi mbali mbali ya fedha
- Hali ya Upatikanaji na Utumiaji wa huduma za fedha

Mwongozo wa Uwasilishaji

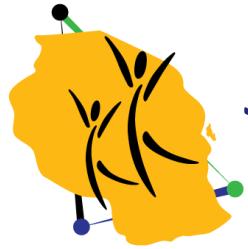
- **Vyanzo vya Takwimu:** FinScope Tanzania 2023
- **Tarehe za kukusanya :** February – Marchi 2023
- **Uchambuzi unalenga:** Matokeo ya kitaifa, Mkoa wa Mwanza, Mkoa wa Geita, Mkoa wa Mara, Mkoa wa Simiyu, Mkoa wa Shinyanga, Mkoa wa Kagera na Mkoa wa Kigoma

Je, FinScope Tanzania 2023 ni nini?

Je, FinScope Tanzania ni utafiti wa aina gani?

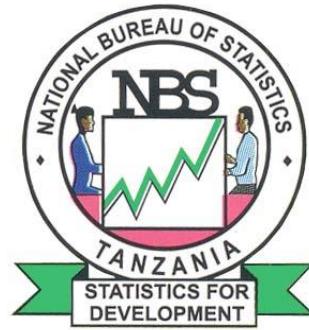
Utafiti wa kitaifa wa upande wa mahitaji ambao unatoa ufahamu kamili wa mazingira ya huduma za kifedha na maelezo ya mahitaji ya watumiaji, na tabia zao.

Utafiti huu ulilenga watu wazima kuanzia miaka 16 na zaidi

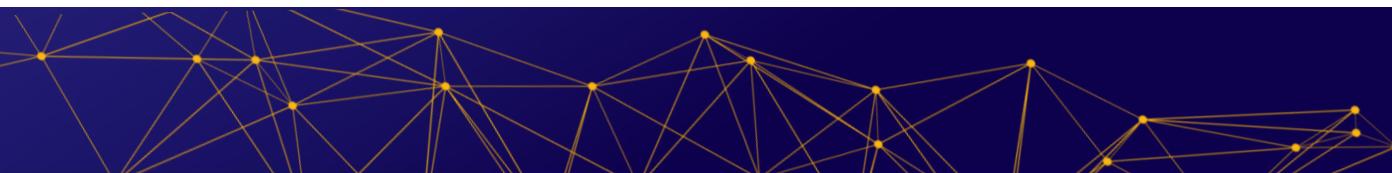

Kamati ya ufundi

 FSDTanzania
Beyond Access

INSIGHTS THAT
DRIVE
INNOVATION

Mbinu zilizotumika katika kuchagua sampuli ya FinScope Tanzania 2023

FinScope
TANZANIA

Tanzania ina maeneo
103,087 ya kitafiti

Maeneo 667 ya utafiti
yaliyochaguliwa kibahati nasibu na
Tume ya Takwimu ya Taifa

Mbinu

Kila eneo la utafiti ni kundi
la takribani kaya 100
zilizoorodheshwa

Je, tuliwatambuaje Wahojiwa wetu?

Mtu mmoja mzima (16+)
anachaguliwa kutoka kila
kaya

Kaya 15 zimechaguliwa
kibahati nasibu

INSIGHTS THAT
DRIVE
INNOVATION

Ukubwa wa Sampuli

n=9,915

SAMPULI ILIYOPATIKANA

Maeneo yaliyolengwa:

Maeneo 667 ya utafiti
Wahojiwa 15 kila eneo la utafiti

Sampuli lengwa:

Watoa taarifa 10,005

Maeneo yaliyofikiwa:

Maeneo 667 ya utafiti

Takwimu ujazo
zinaonyesha idadi ya
watanzania miaka 16 na zaidi
2023: 34,134,251
2017: 27,864,302

23%

Asilimia ya ongezeko
la watu tangu 2017

INSIGHTS THAT
DRIVE
INNOVATION

Idadi ya watu

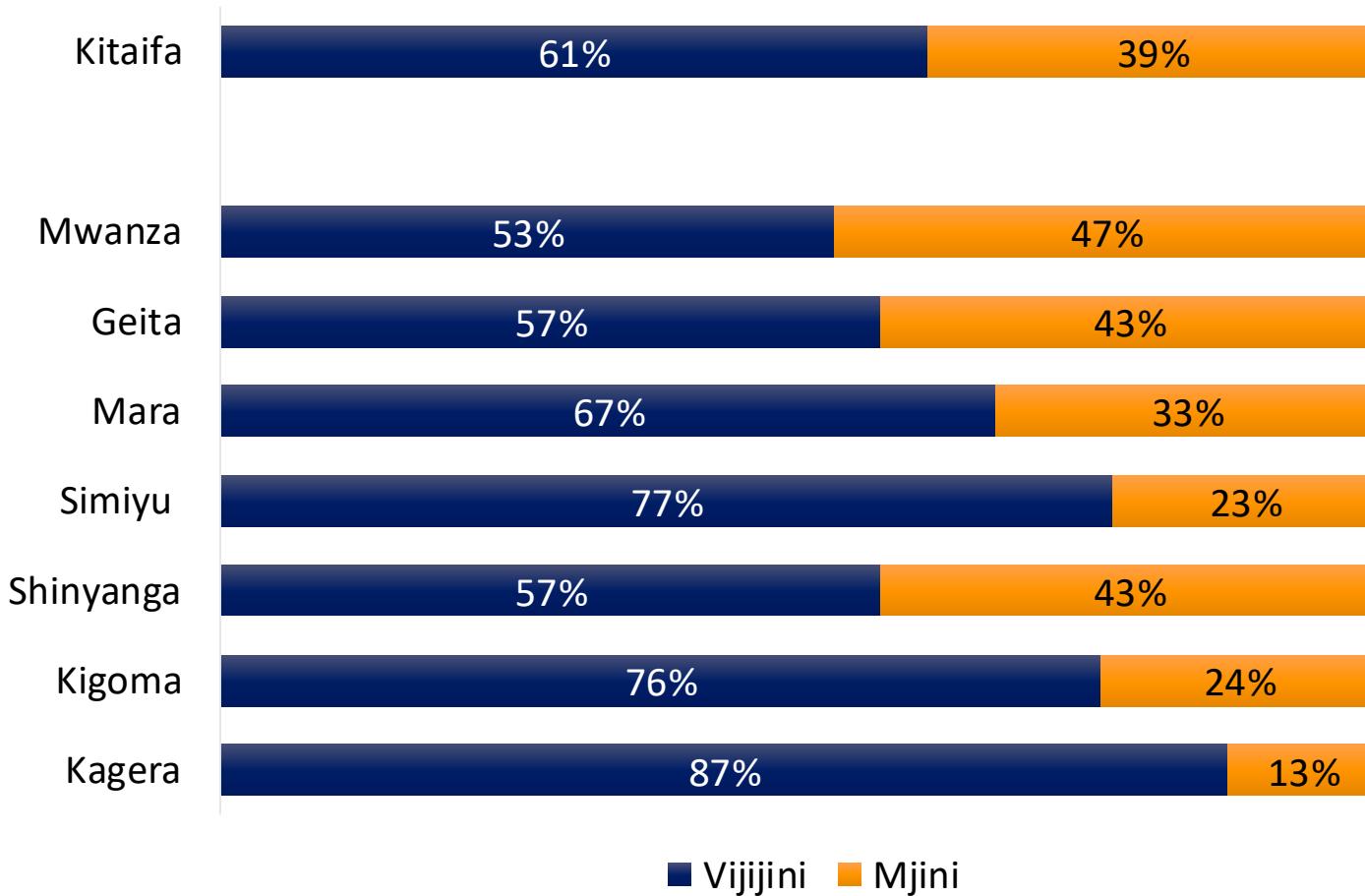
Watu wa Kanda ya ziwa

Elimu, Umri, Jinsia na
Shughuli za Kiuchumi

Wakazi wa kanda ya ziwa walio wengi wanaishi vijijini

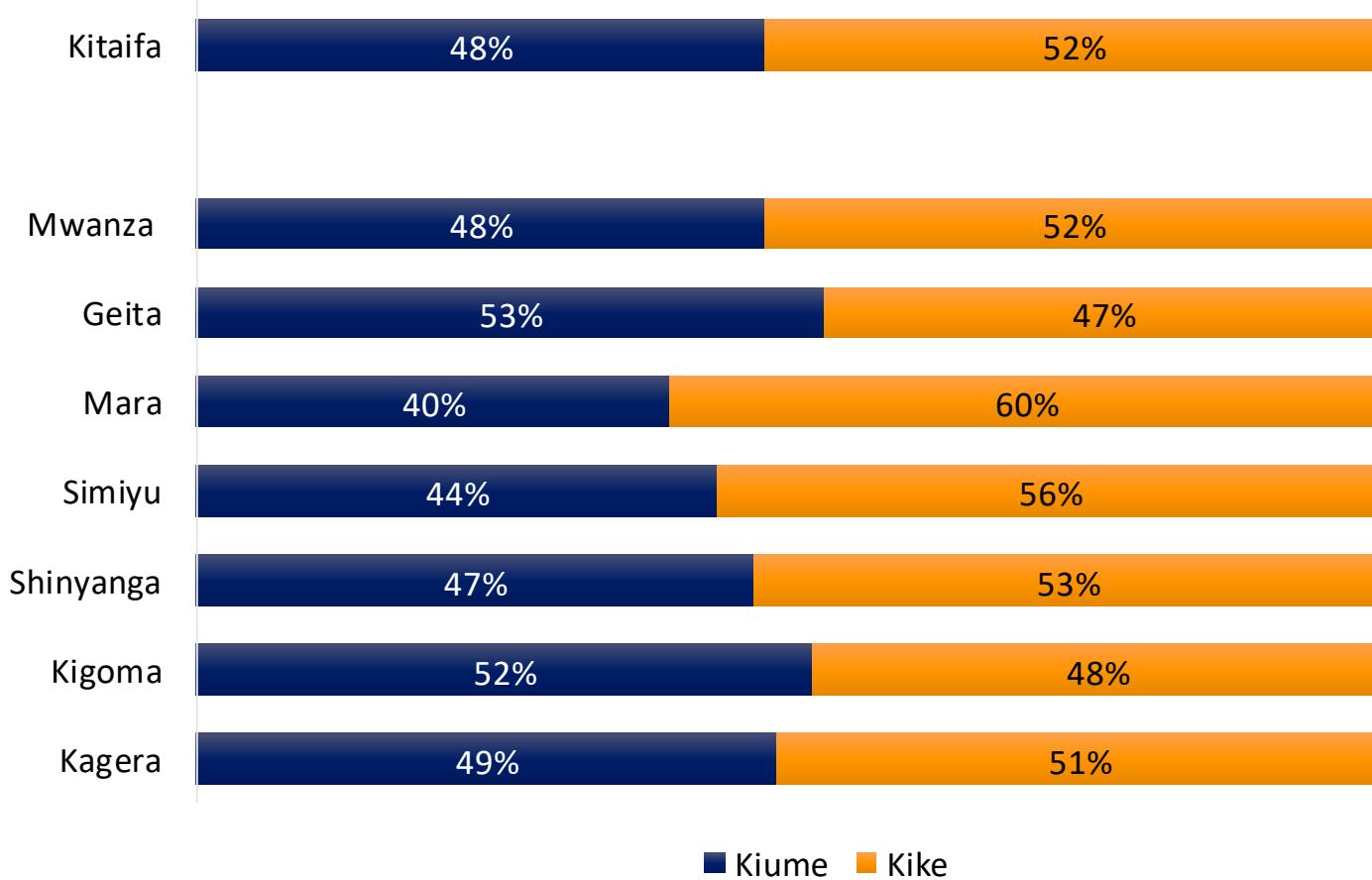
Makazi: Mgawanyo wa Vijijini-Mjini

Mikoa ya kanda ya ziwa ina mgawanyo sawa wa wanawake na wanaume

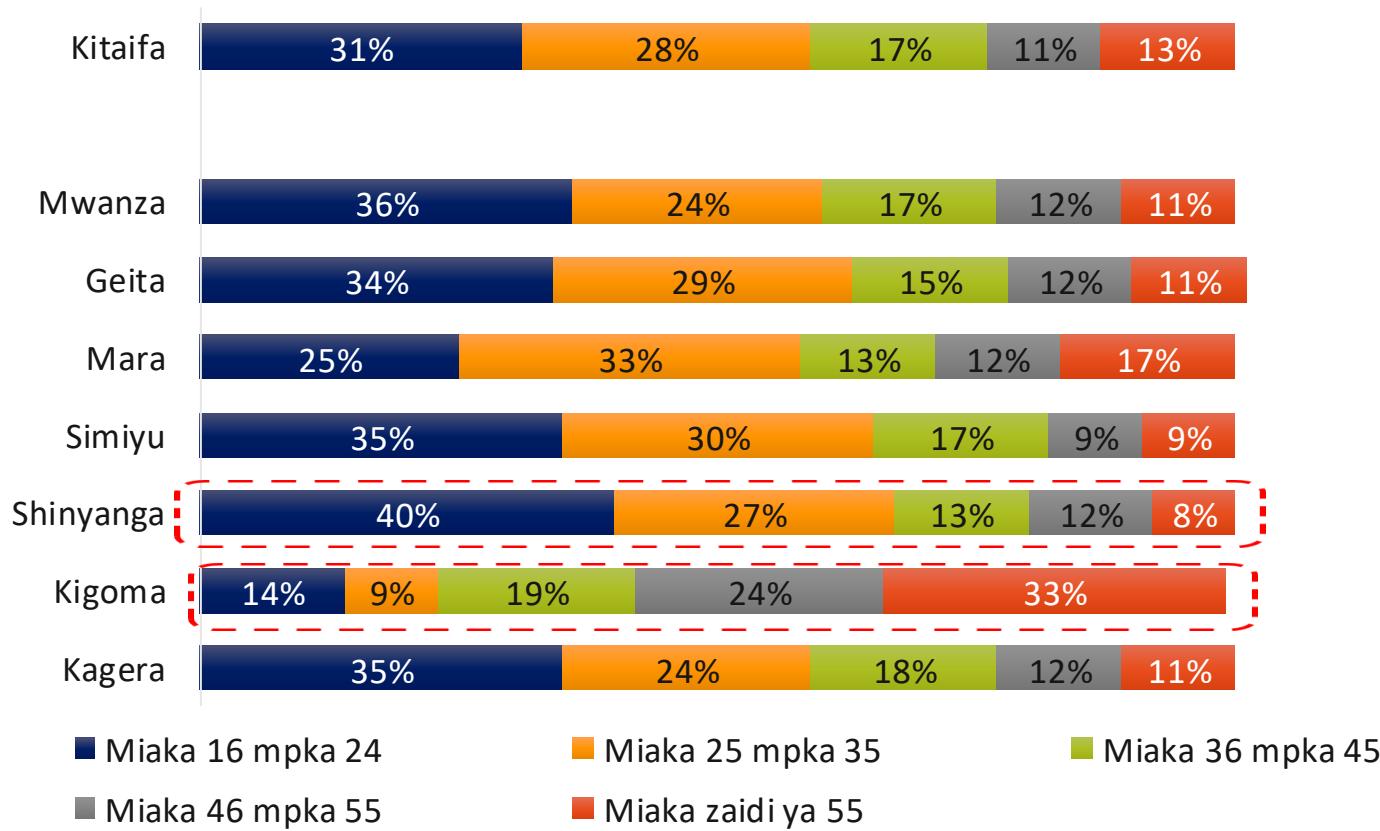
Jinsia: Mgawanyo wa Wanaume-Wanawake

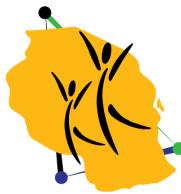

Mkoa wa Shinyanga unaonekana kuwa na nguvu kazi kubwa katika shughuli za kiuchumi kwasababu ina idadi kubwa ya vijana na idadi ndogo ya watu wenye miaka 55 na zaidi

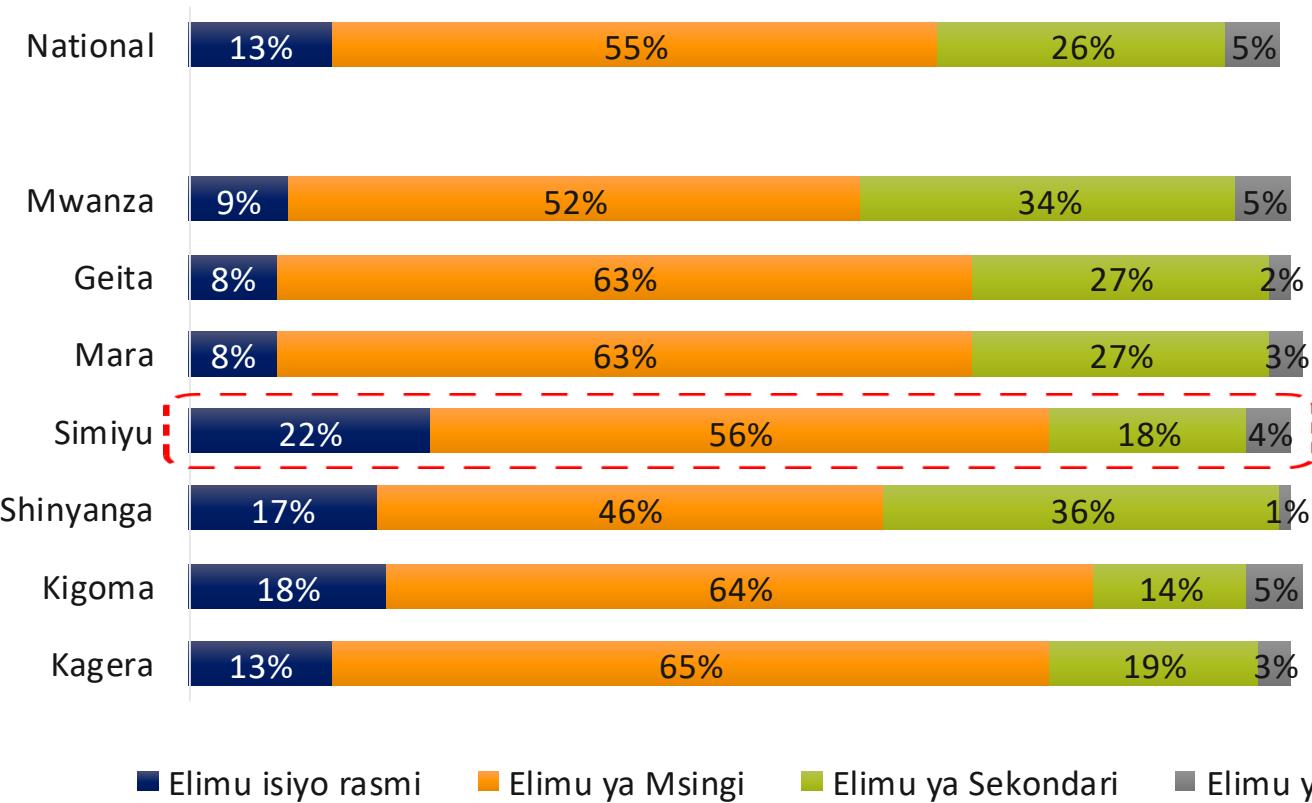
Mgawanyo wa umri

Mkoa wa Simiyu unaongoza kwa kuwa na elimu isiyo rasmi katika mikoa kanda ya ziwa kwa asimilia 22%

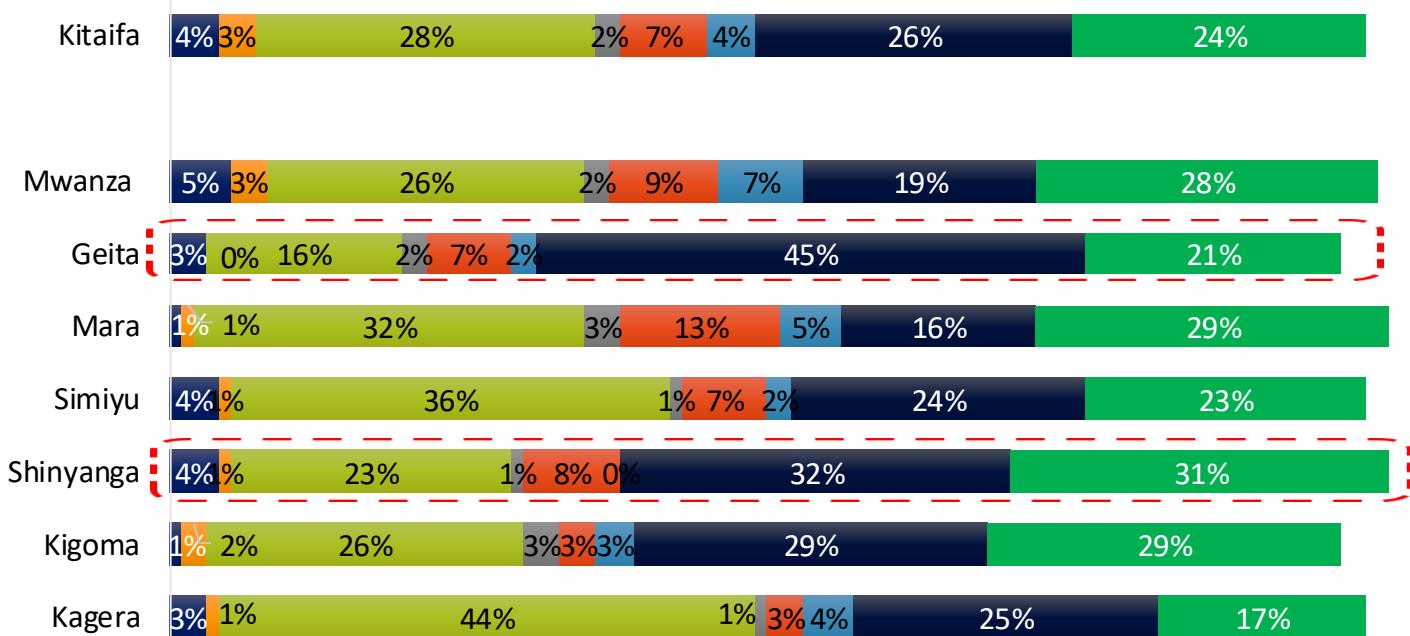
Ngazi ya juu Zaidi ya Elimu

Zaidi ya watu 4 katika ya 10 mkoani Geita wanajikimu kwa kufanya vibarua huku watu 3 katika ya 10 mkoani Shinyanga ni wategemezi

Je, ni vyanzo gani vya kipato wakazi wa kanda ya ziwa wanategemea kukidhi mahitaji yao?

- Wanaopokea mishahara kutoka sector rasmi
- Wakulima na wavuvi
- Wafanyabiashara - Sekta zingine
- Vibarua

- Wanaopokea mishahara kutoka sector isiyo rasmi
- Wafanyabiashara - Kilimo
- Watoa Huduma
- Wategemezi

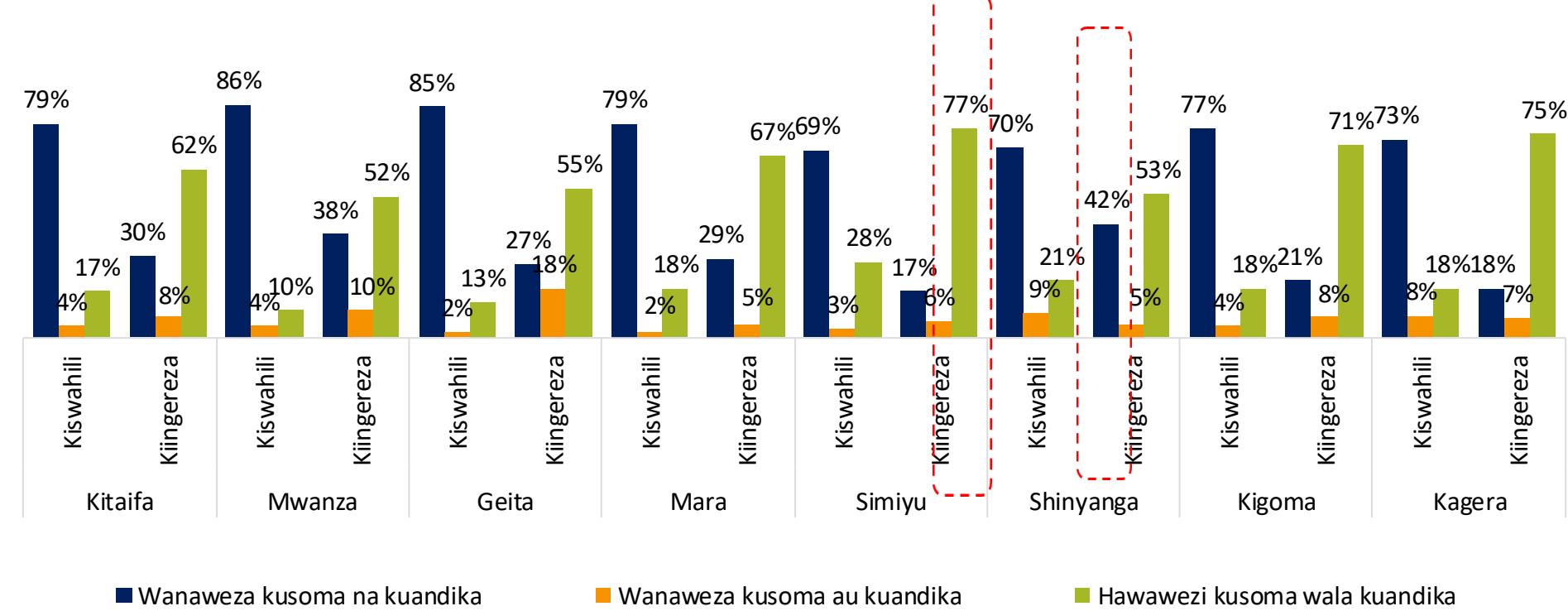
Je wananchi wa kanda ya ziwa wanakidhi vigezo vyatutumia huduma za fedha?

Kusoma na Kuandika,
Dhamana, Vitambulisho na
Upatikanaji wa Mtando

Wakazi wengi wa Simuyu hawawezi kusoma wala kuandika kwa kiingereza huku karibia wakazi 4 kati ya 10 tu wa Shinyanga wanaweza kusoma na kuandika kwa kiingereza

Kiwango cha kujua kusoma na kuandika

■ Wanaweza kusoma na kuandika

■ Wanaweza kusoma au kuandika

■ Hawawezi kusoma wala kuandika

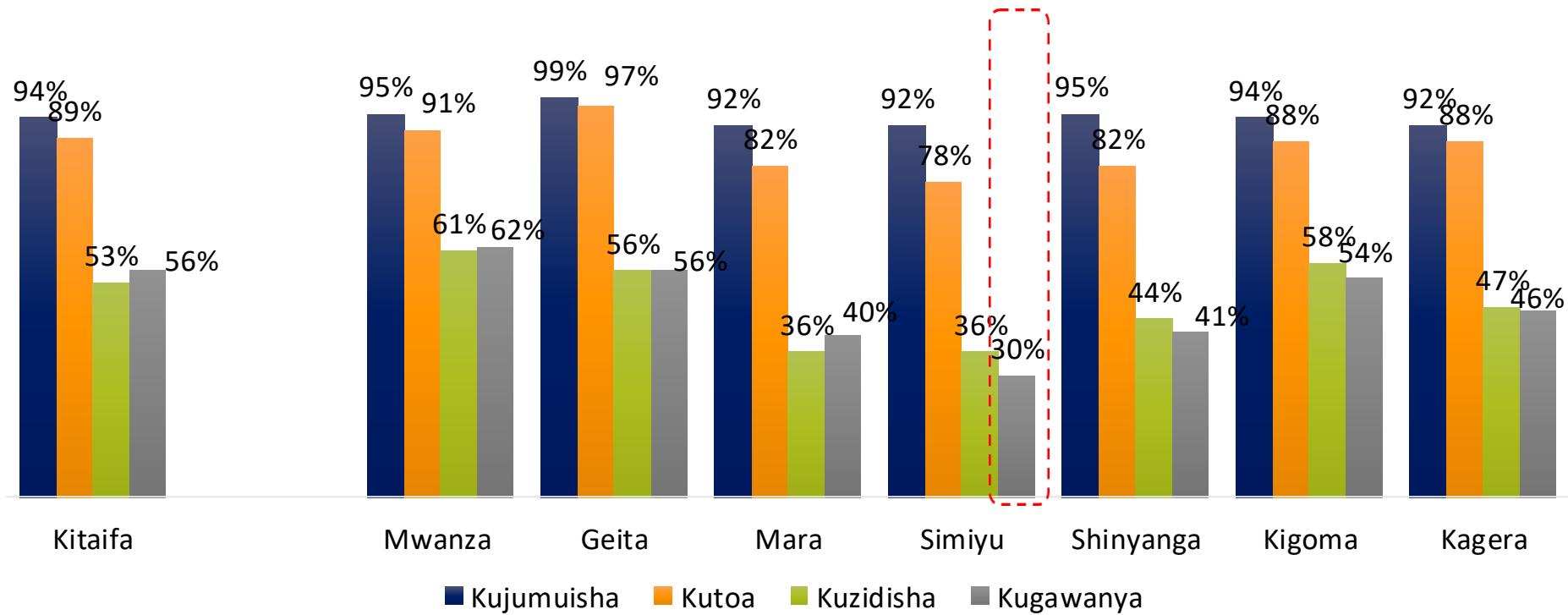
Kiswahili Test:

Unapenda chakula gani? Andika Jibu:

Wakazi wengi wa mikoa ya kanda ya ziwa wanaweza kufanya hesabu za kujumlisha na kutoa, ila kwa wakazi wa Simuyu ni watu 3 kati ya 10 wanaweza kuzidisha na kugawanya

Kiwango cha kujua kufanya hesabu

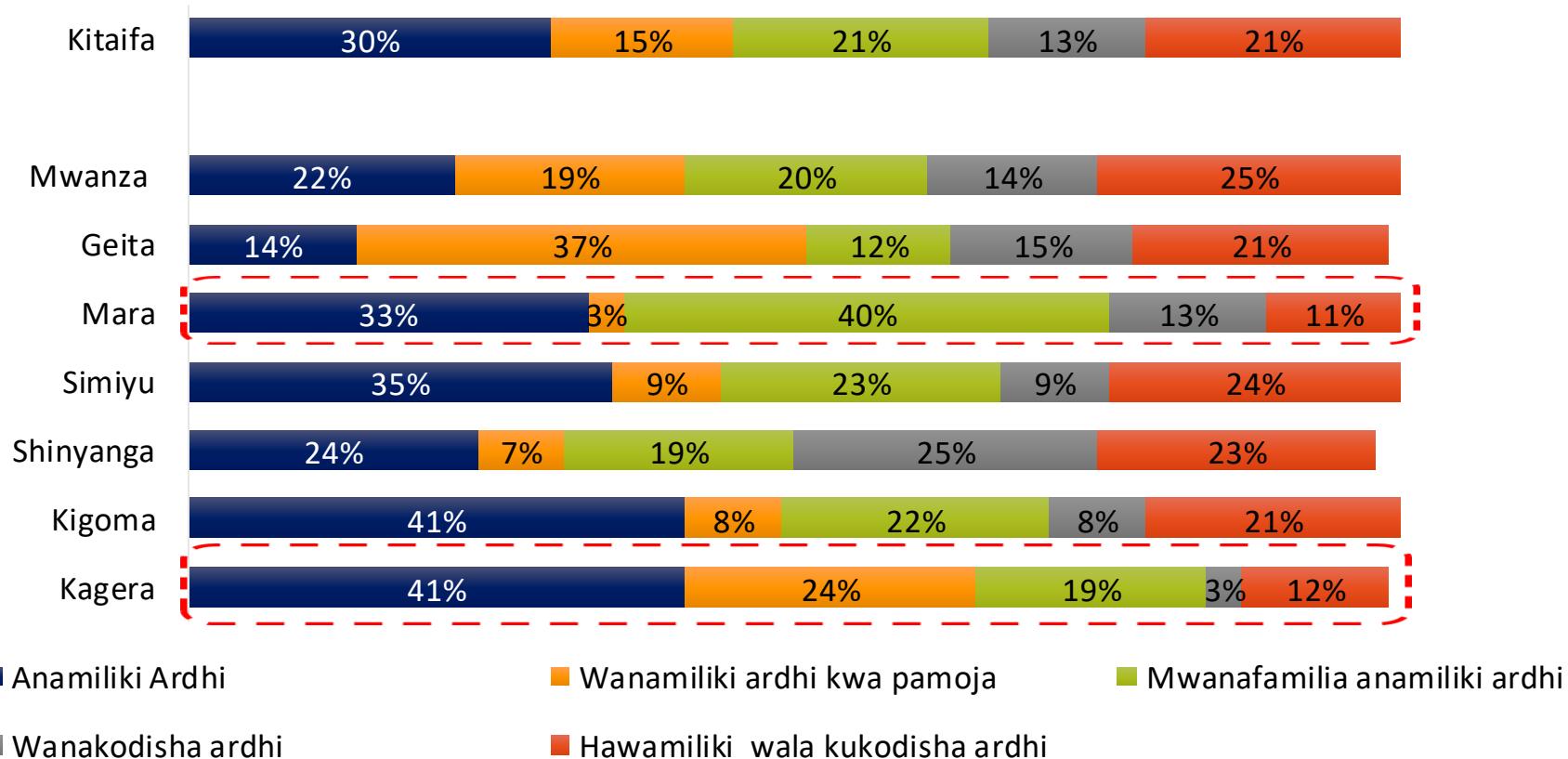

Swali la hesabu 2: Kuna mtu ana elfu 50,000 ambayo anaitumia kununua chakula cha shilingi 13,000 na nguo za 8,000. Je atabaki na kiasi gani?

Zaidi ya watu 6 kati ya 10 ya wakazi wa Kagera wanamiliki ardhi wanayoishi, huku zaidi ya nusu ya wakazi wa Mara hawamiliki ardhi

Umiliki wa ardhi wanayoishi

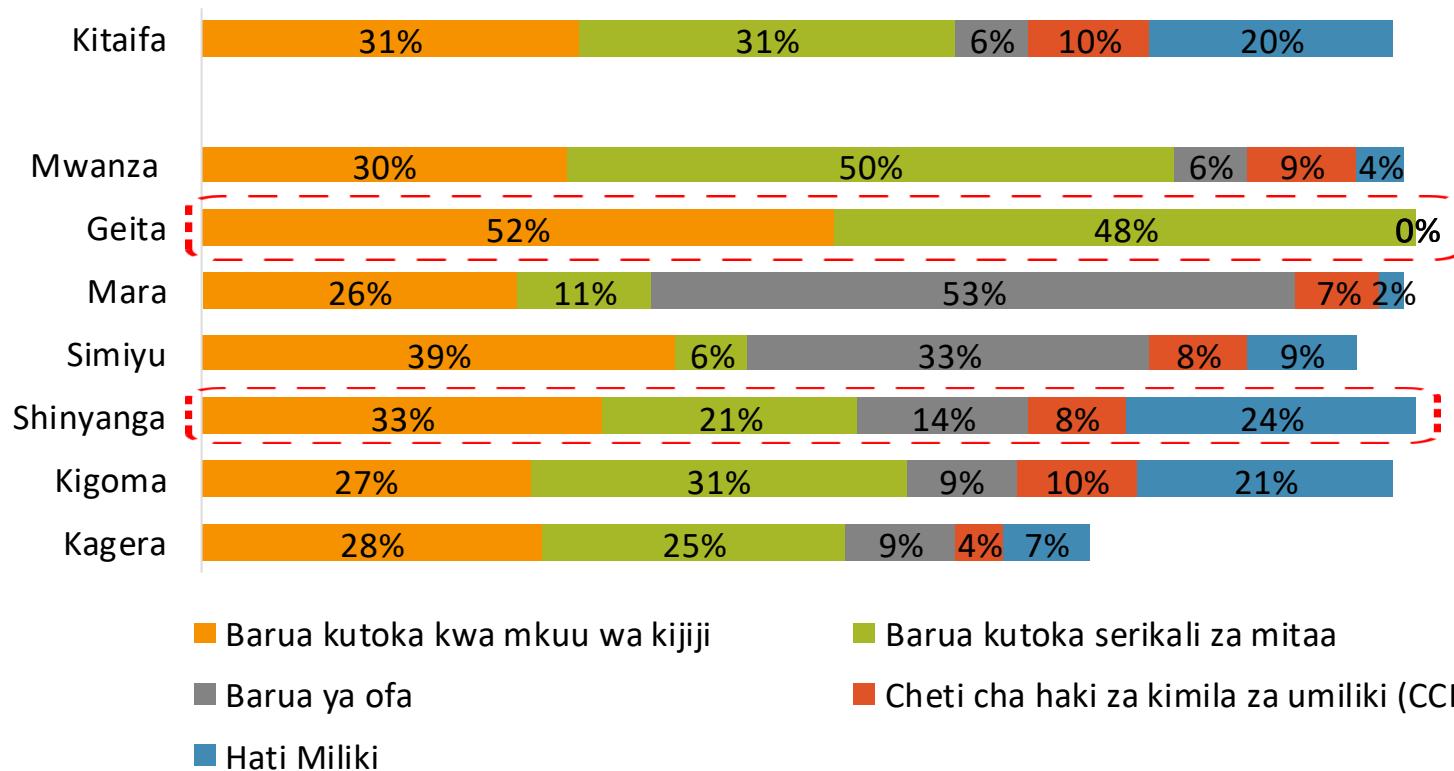

Kati ya wakazi wa Shinyanga wanaomiliki ardhi ni watu 2 kati ya 10 wenye hati miliki huku wakazi wa Geita zaidi ya nusu wanamiliki ardhi kwa barua ya mkuu wa kijiji

Uthibitisho wa umiliki

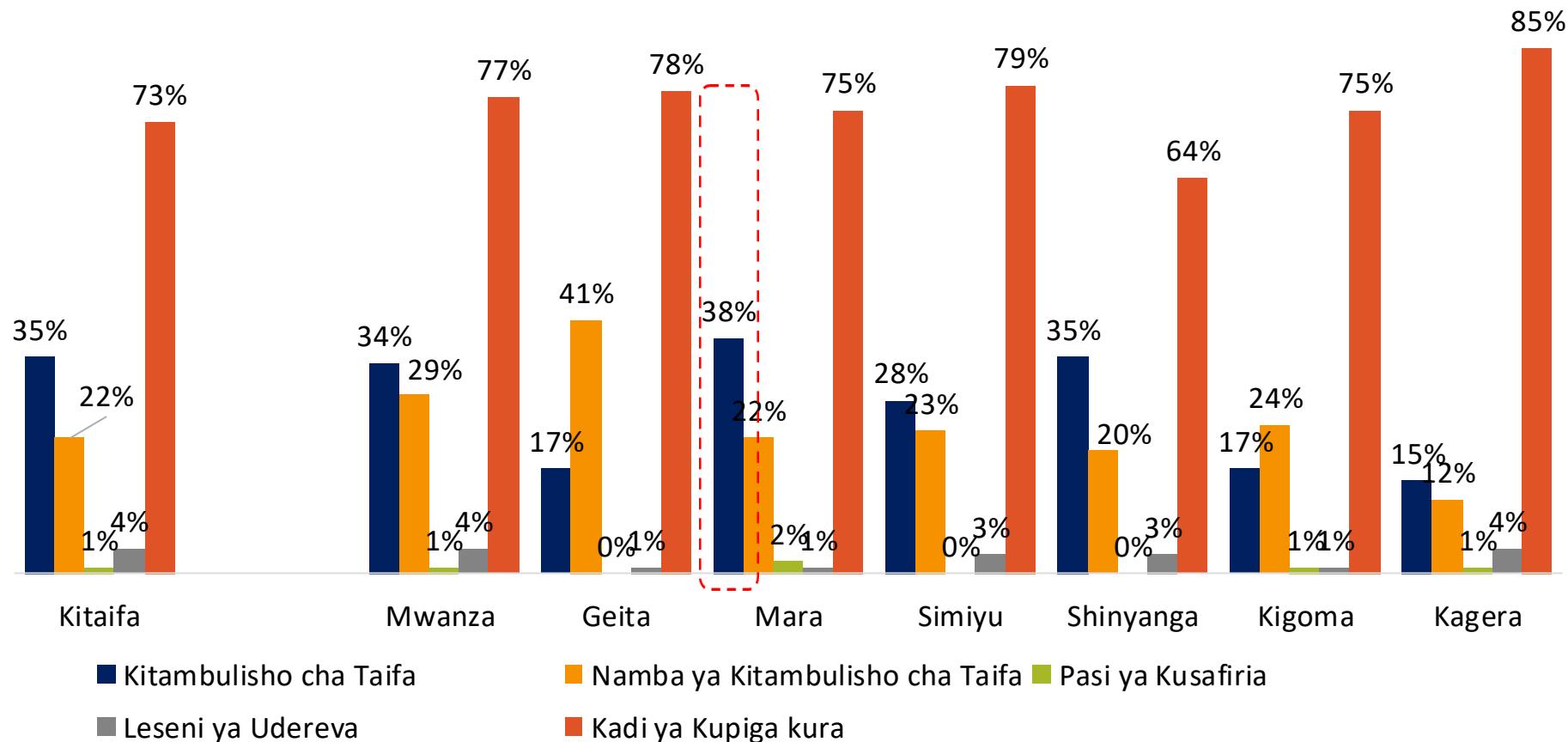
Msingi: wanaodai kumiliki ardhi tu

Wakazi wengi wa kanda ya ziwa wana kitambulisho cha mpiga kura kama aina ya utambulisho na ni mkoa wa Mara unaongoza kuwa na kitambulisho cha Taifa

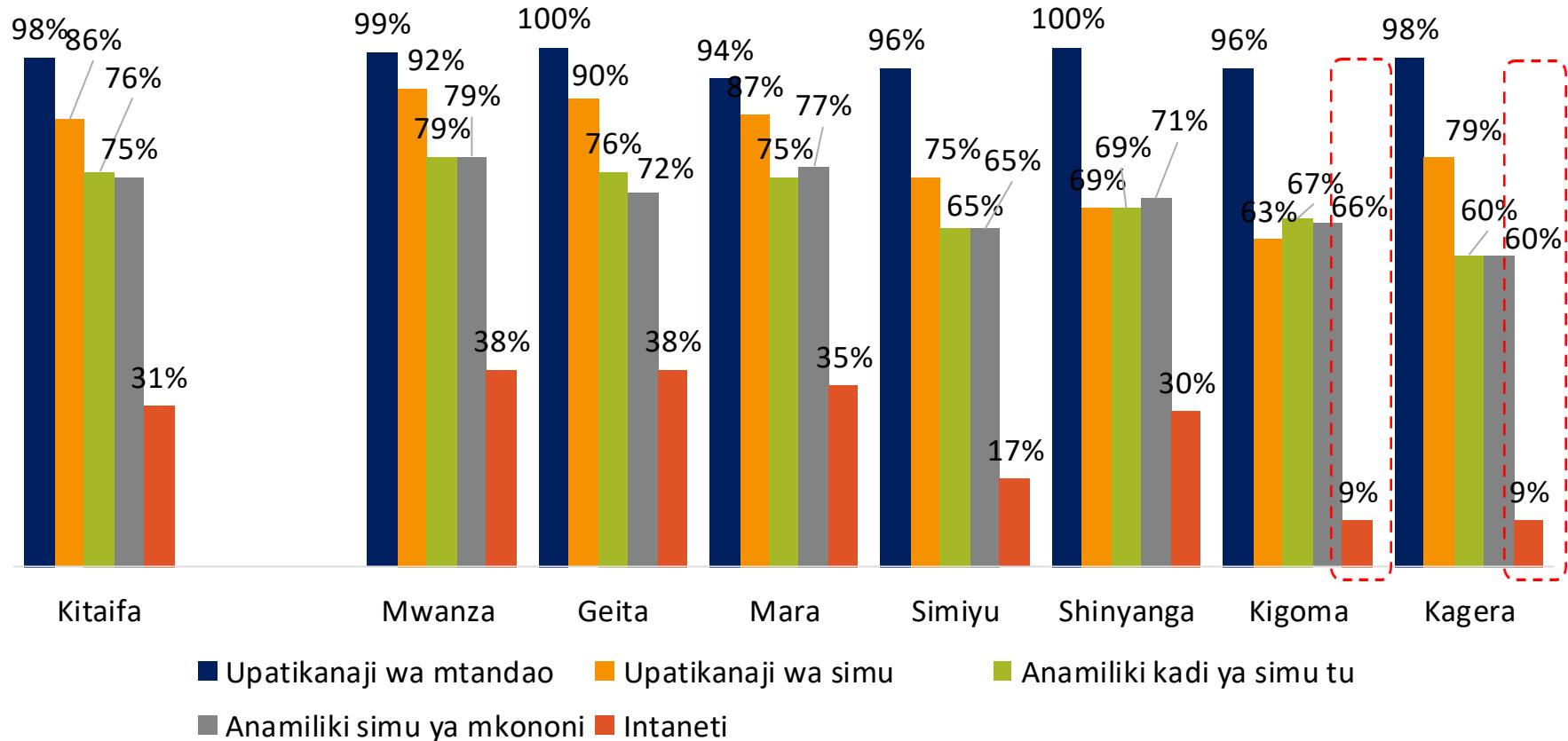
Aina ya utambulisho

Wakazi wa kanda ya ziwa wameunganishwa kwenye mifumo mbalimbali ya mawasiliano, huku upatikanaji wa intaneti ukiwa wa shida kwa mikoa ya Kigoma na Kagera

Mfumo wa mawasiliano

Matumizi Mbali Mbali ya Fedha

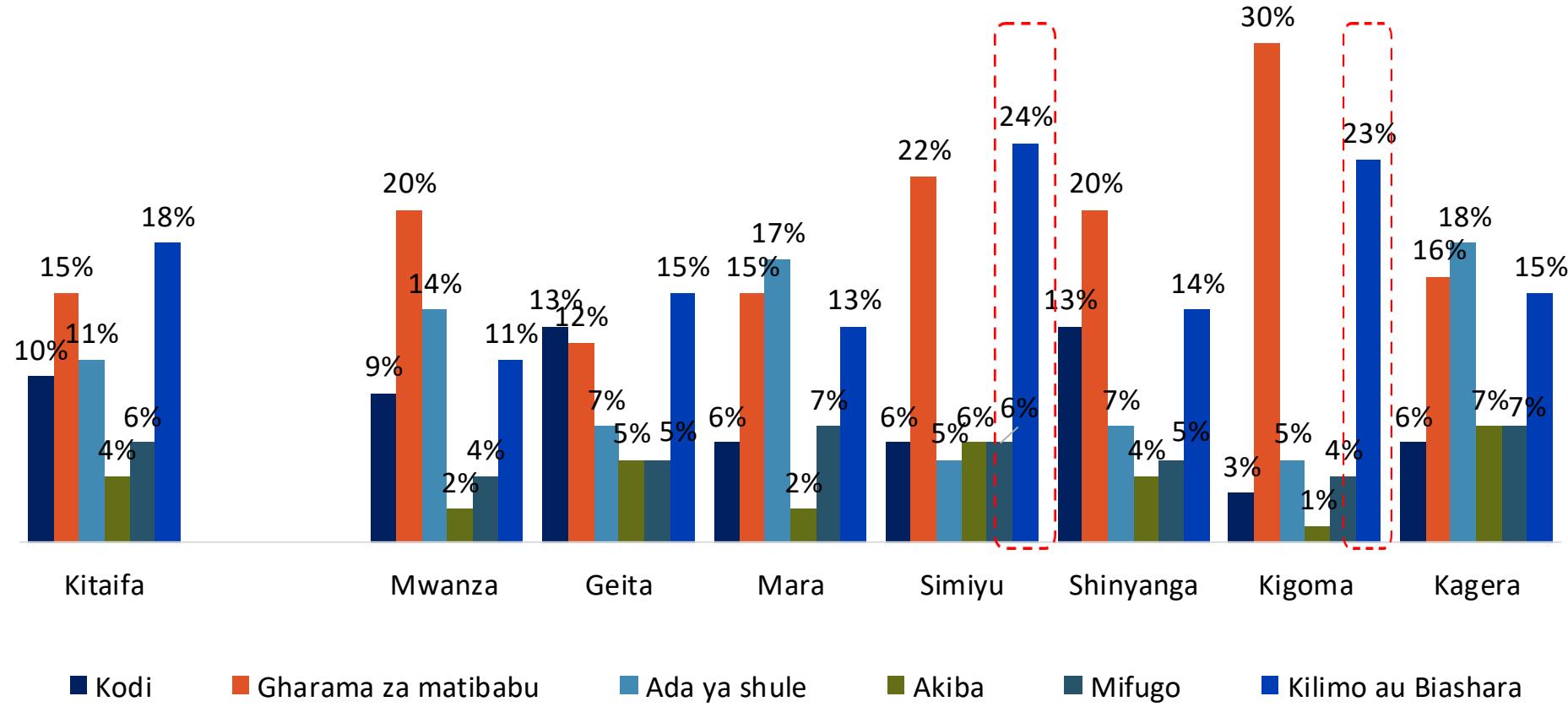
Wakazi wa kanda ya ziwa wanasmamia pesa zao
kwa njia gani ?

Vyanzo, Gharama, Vipaumbele
na Njia za Kujikimu

Katika mikoa ya kanda ya ziwa gharama kuu ni za matibabu huku kwa mikoa ya Simuyu na Kigoma ni kilimo au biashara

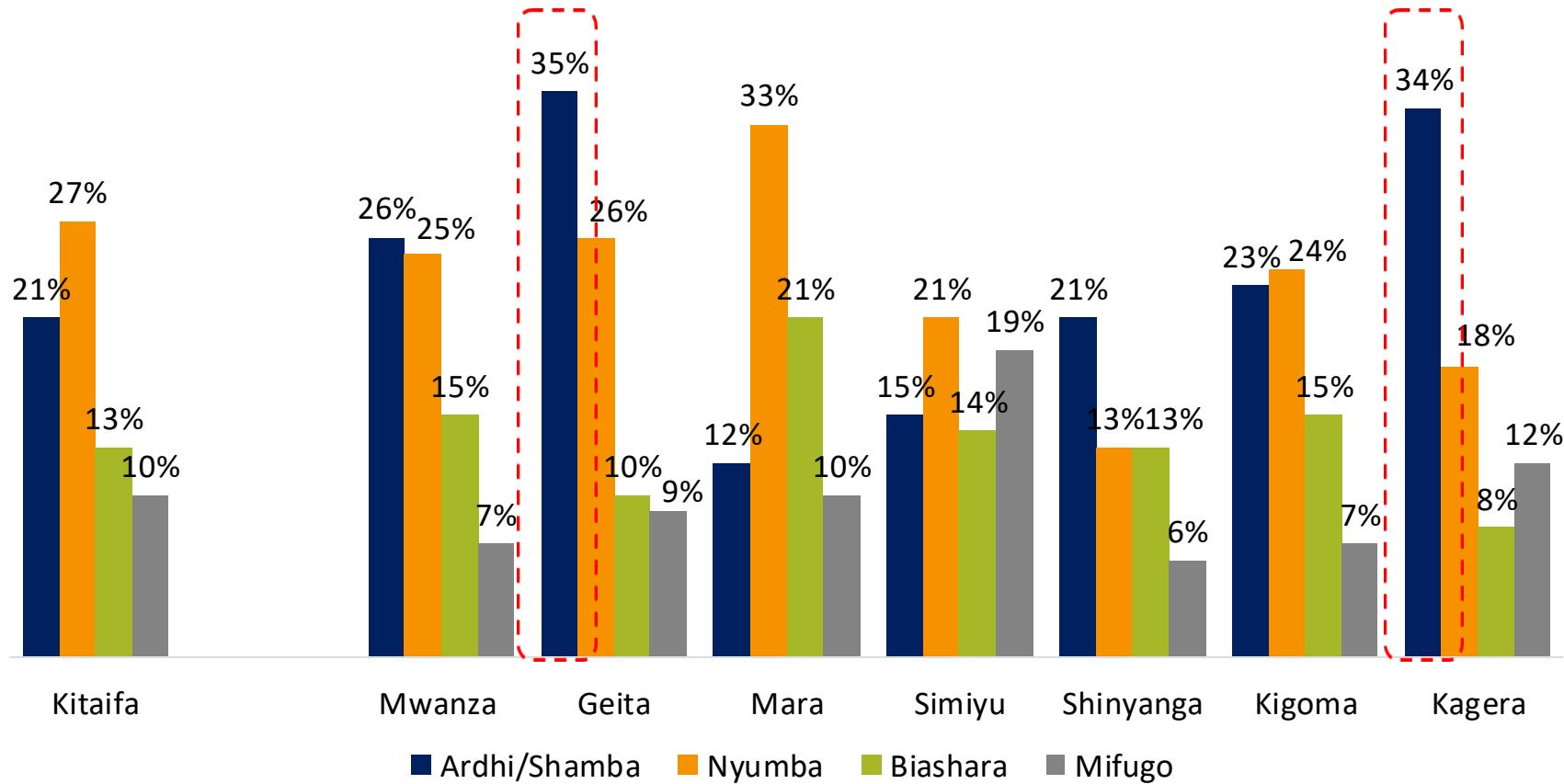
Gharama za juu kwa mikoa yote ya kanda ya ziwa (ukitoa chakula na mavazi)

Zaidi ya watu 3 katika 10 mkoani Geita na Kagera wanatamani kumiliki ardhi/shamba huku kwa wakazi wa Mara wengi wanatamani kumiliki nyumba

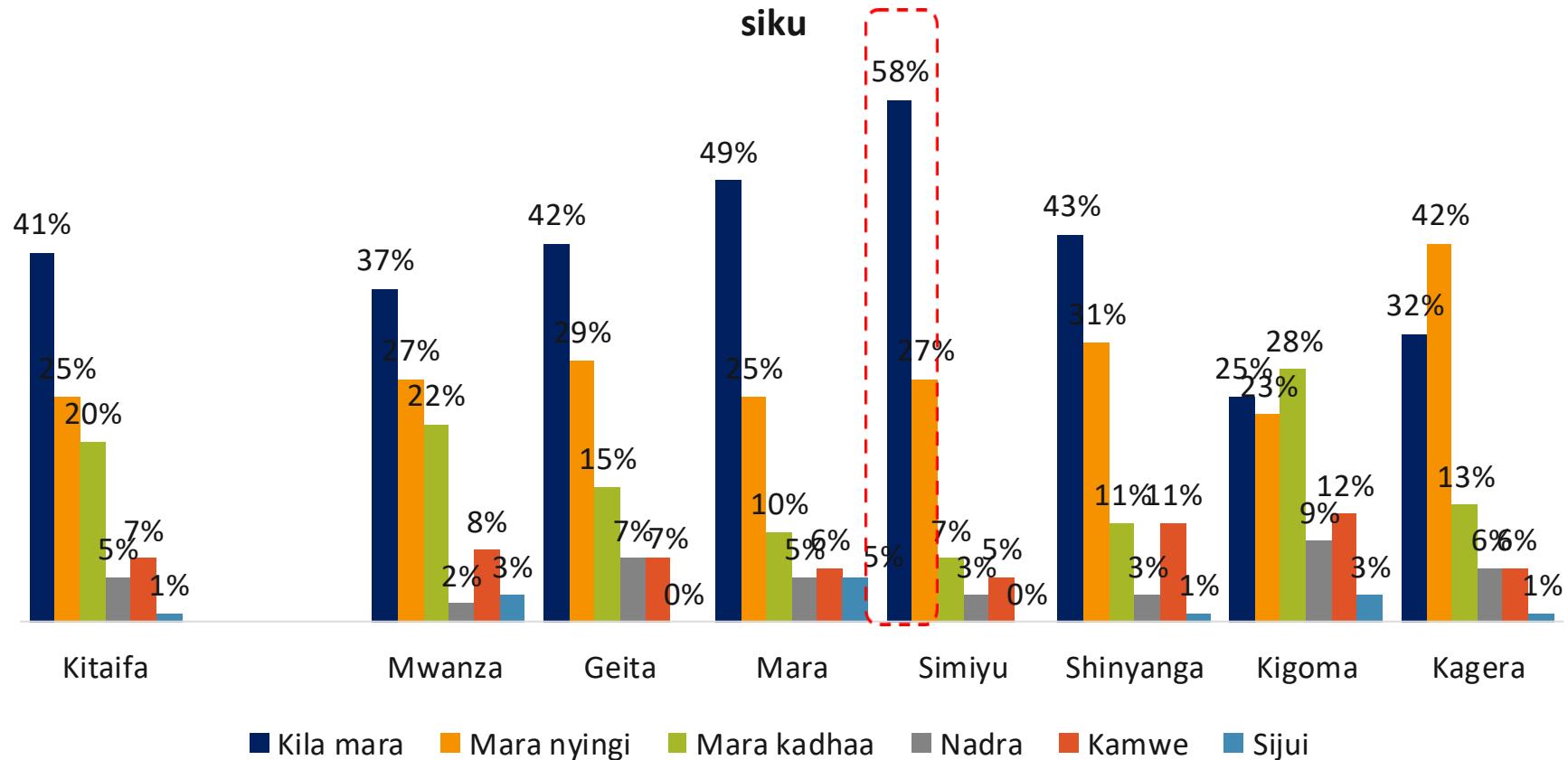
Matamano ya umiliki wa mali kwa siku zijazo

Nusu ya wakazi wa Simiyu wanahangaika kulipia matumizi ya siku, kila mara huku wakazi wengi wa kanda hii huhangaika mara nyingi kukidhi matumizi ya kawaida

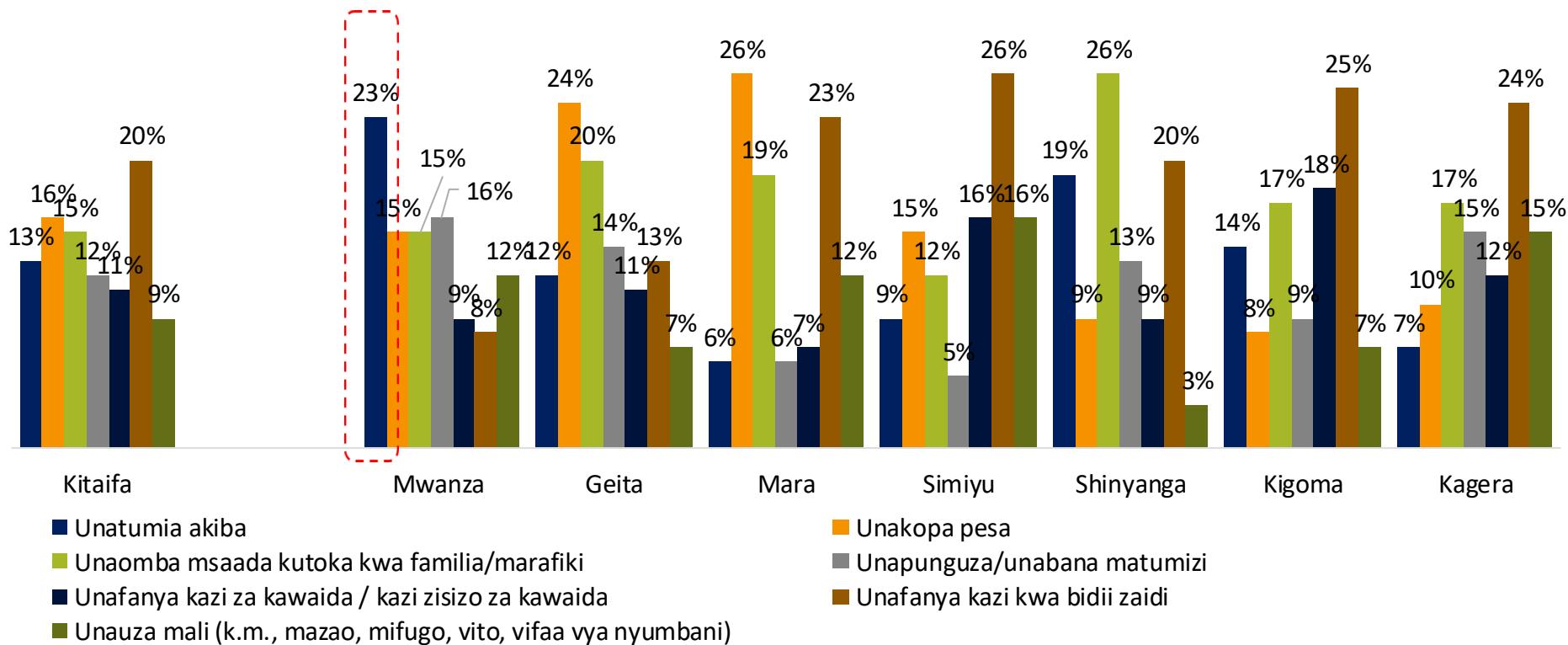
Asilimia ya watu wazima ambao huhangaika na matumizi ya kawaida/kila siku

Wakazi wa 2 kati ya 10 wa mkoa wa Mwanza wanatumia akiba kama njia ya kumudu maisha huku wakazi wa Mara hukopa pesa ili kujikimu

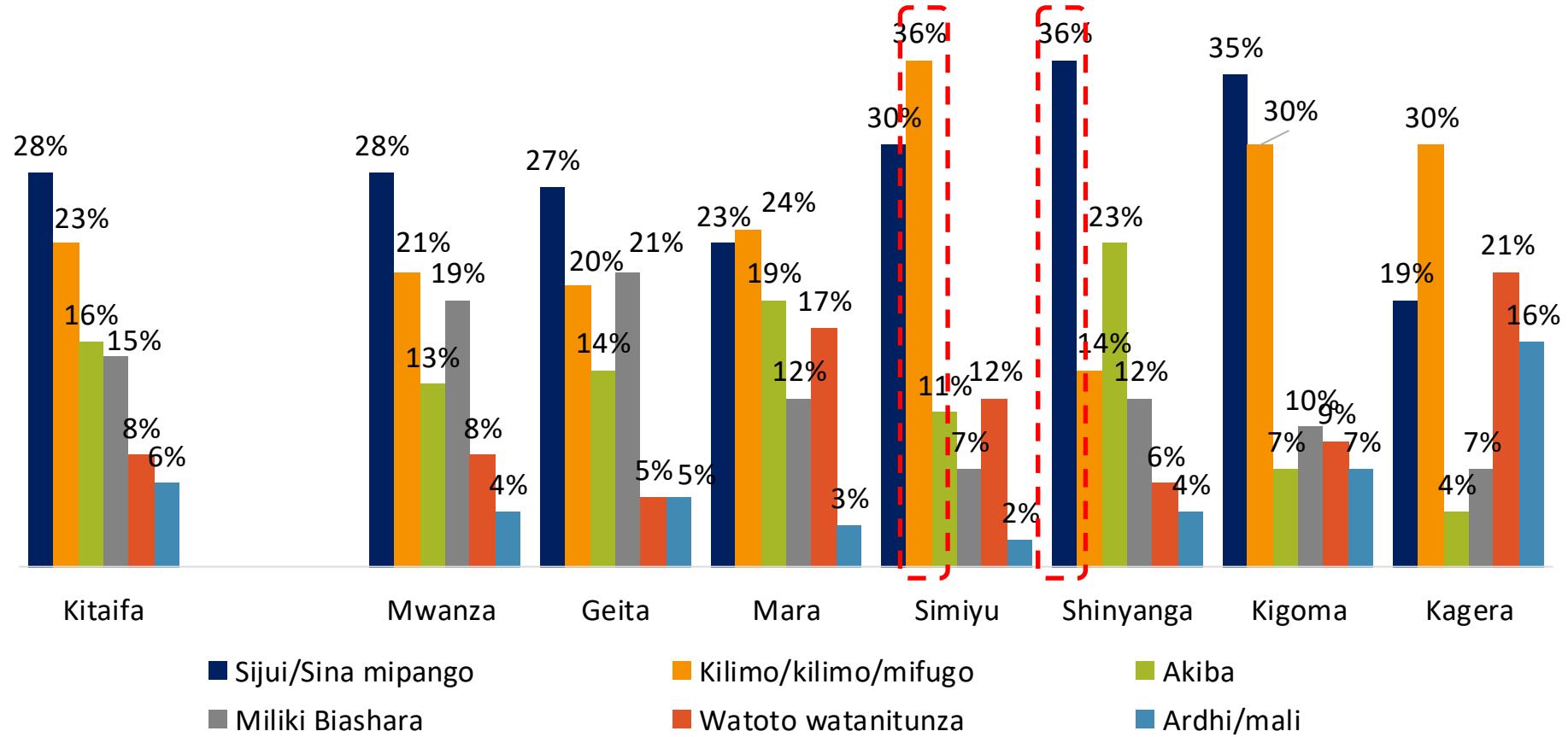
Unapoona unakaribia kuishiwa na pesa, unahakikishaje unamudu maisha hadi pale utakapopata pesa tena?

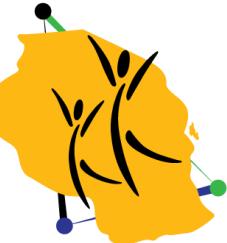

Wakazi zaidi ya wa 3 kati ya 10 mkoani Shinyanga hawajui nini cha kufanya baada ya kustaafu huku wakazi wa Simiyu wakitegemea kilimo/mifugo na wakazi wa Kagera wakitegemea watoto kuwatunza

Je, watanzania wenyewe miaka 55 na kushuka wanajipangaje na kustaafu?

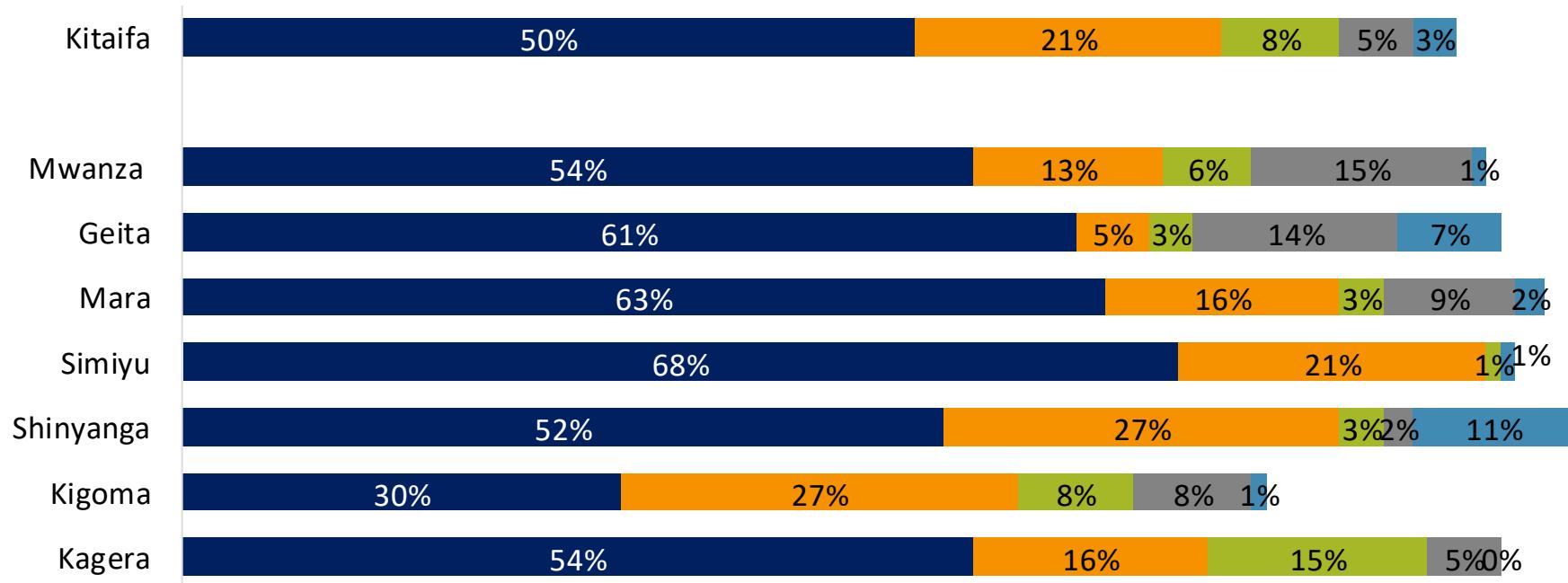

Wakazi wengi wa kanda ya ziwa huweka akiba kwa ajili ya gharama za kuishi wakati hawana pesa, kwa wakazi wa Simiyu, Shinyanga na Kigoma kwaajili ya dharura nyingine isipokuwa matibabu

Je, huweka akiba kwa ajili ya nini?

Msingi: wale tu wanaoweka akiba?

■ Gharama za kuishi wakati huna pesa

■ Gharama za matibabu zilizopangwa au za dharura

■ Kununua vifaa vya biashara

■ Dharura nyingine isipokuwa matibabu

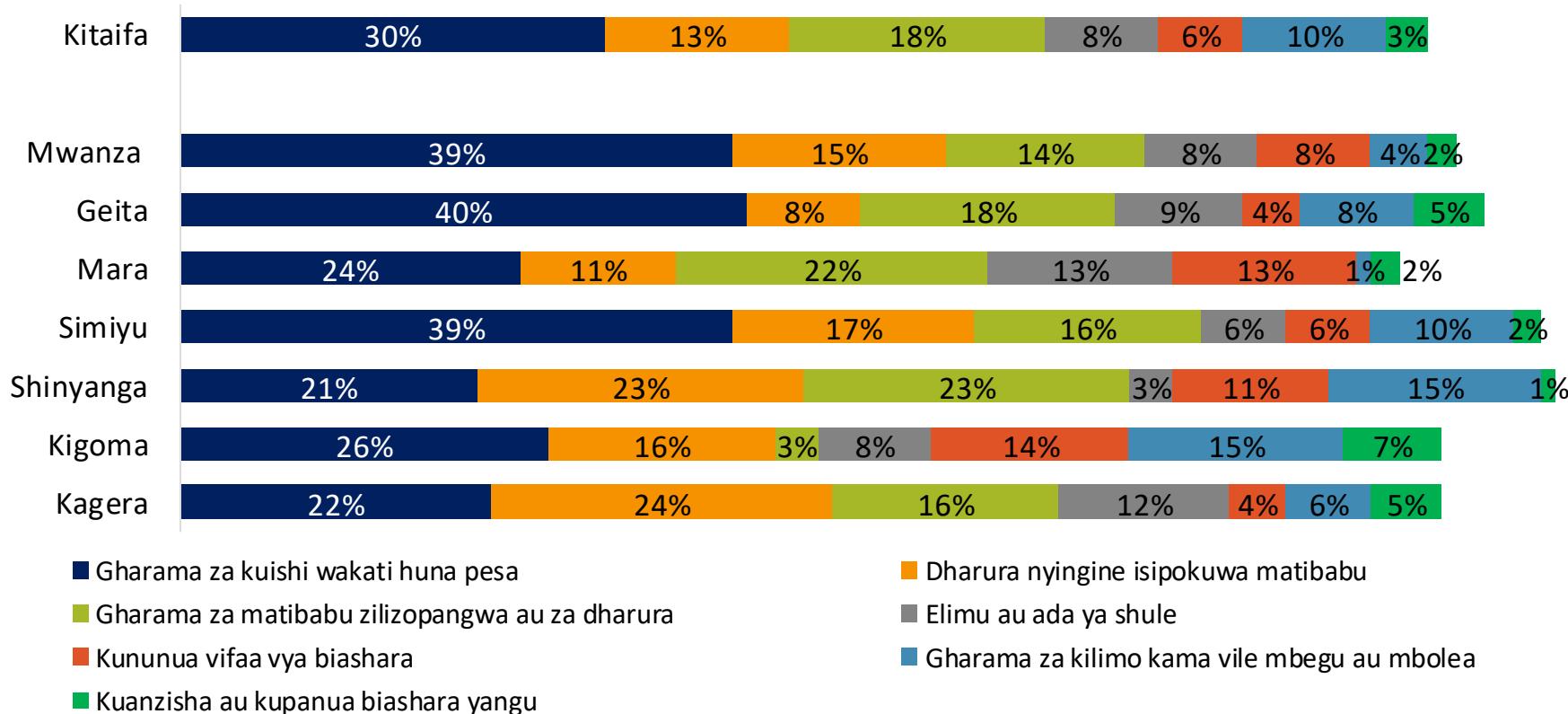
■ Elimu au ada ya shule

Wakazi wa kanda ya ziwa hukopa kwa ajili ya kurahisisha gharama za kuishi ila wakazi wa Shinyanga hufanya hiyo kwasababu ya gharama za matibabu na kununua vifaa vya biashara

Je, hukopa kwa ajili ya nini?

Msingi: wale tu wanaokopa

Huduma jumuishi za kifedha

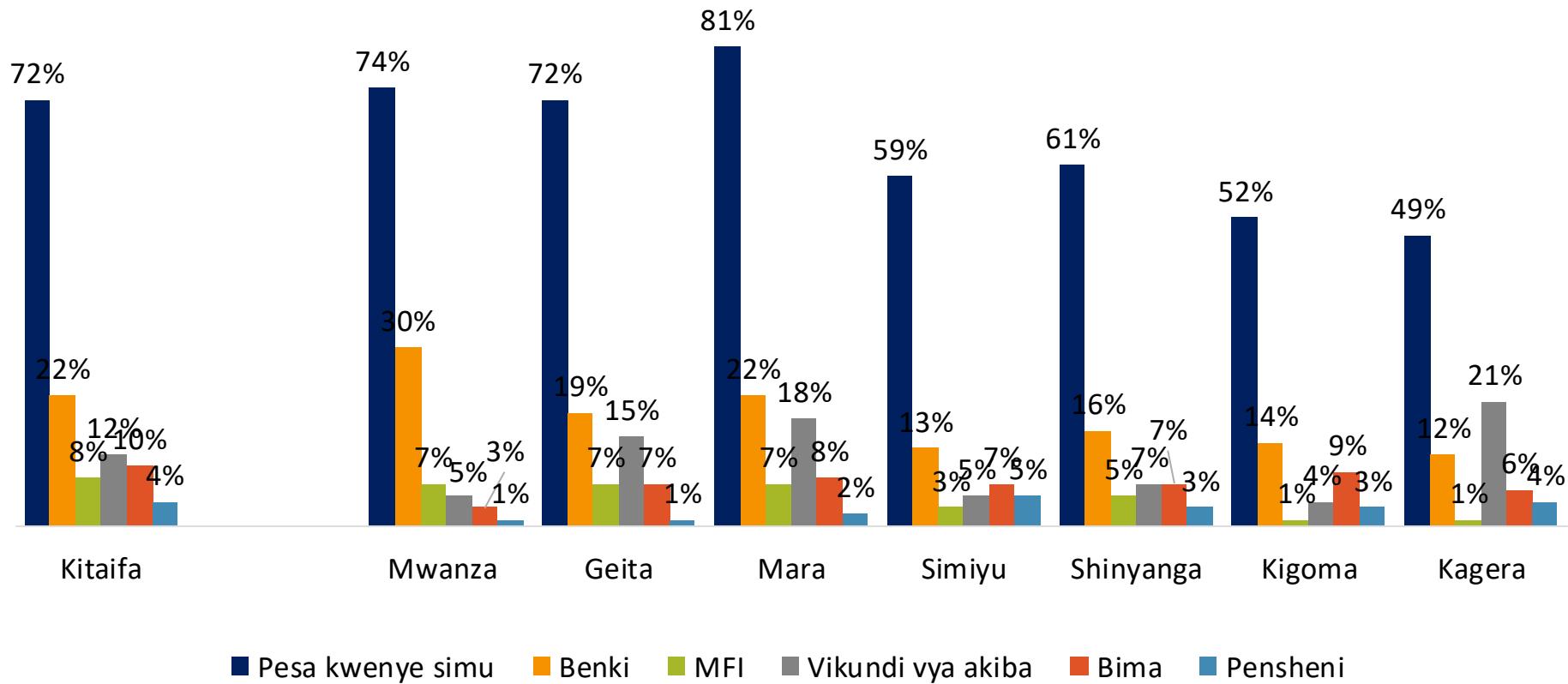
Hali ya upatikanaji na utumiaji wa huduma za kifedha?

Matumizi ya huduma za
kifedha

Makampuni ya simu za mkononi yamesaidia kupanua matumizi ya huduma za fedha kwenye mikoa ya kanda ya ziwa

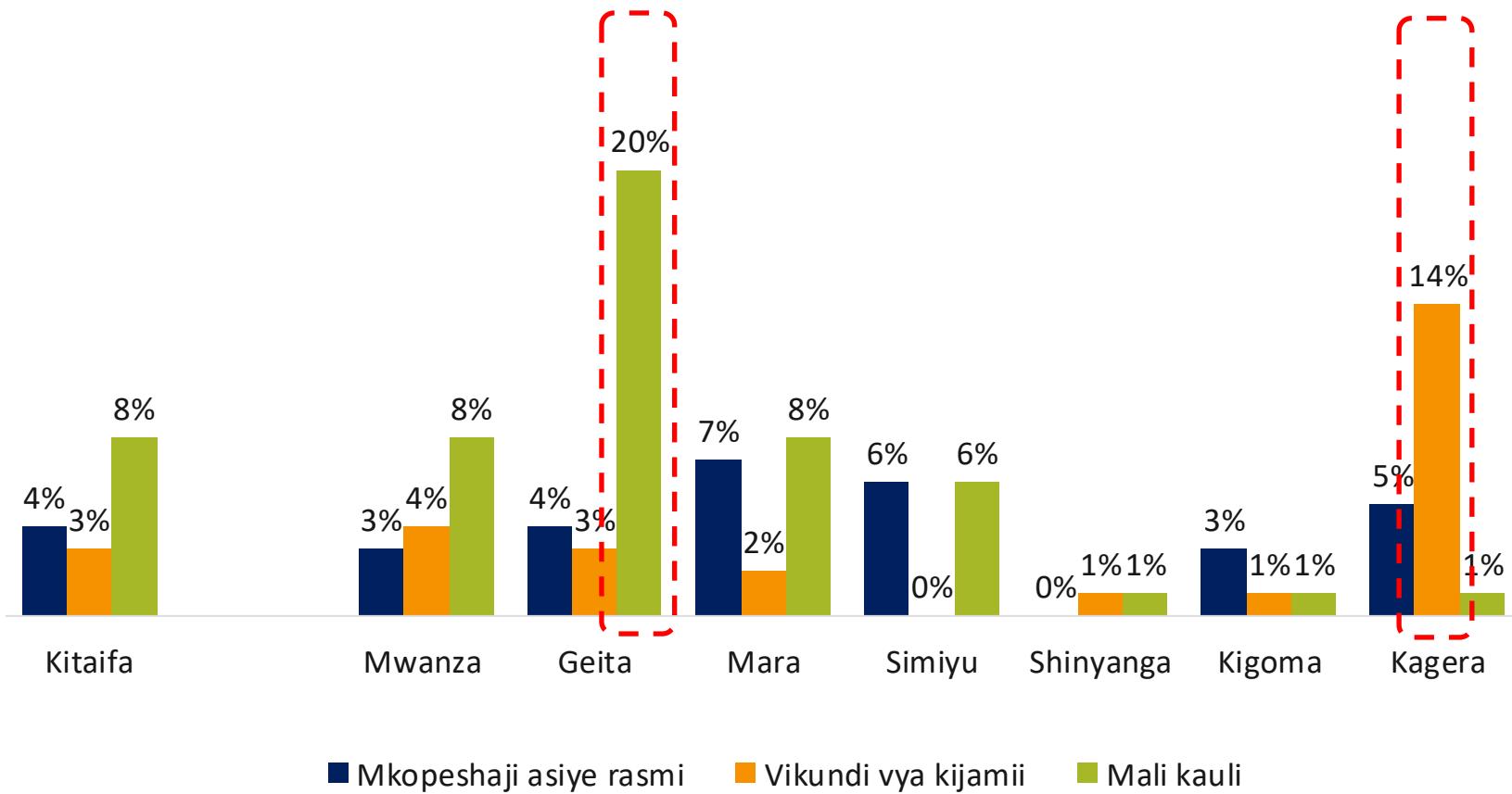
Matumizi ya huduma rasmi za fedha

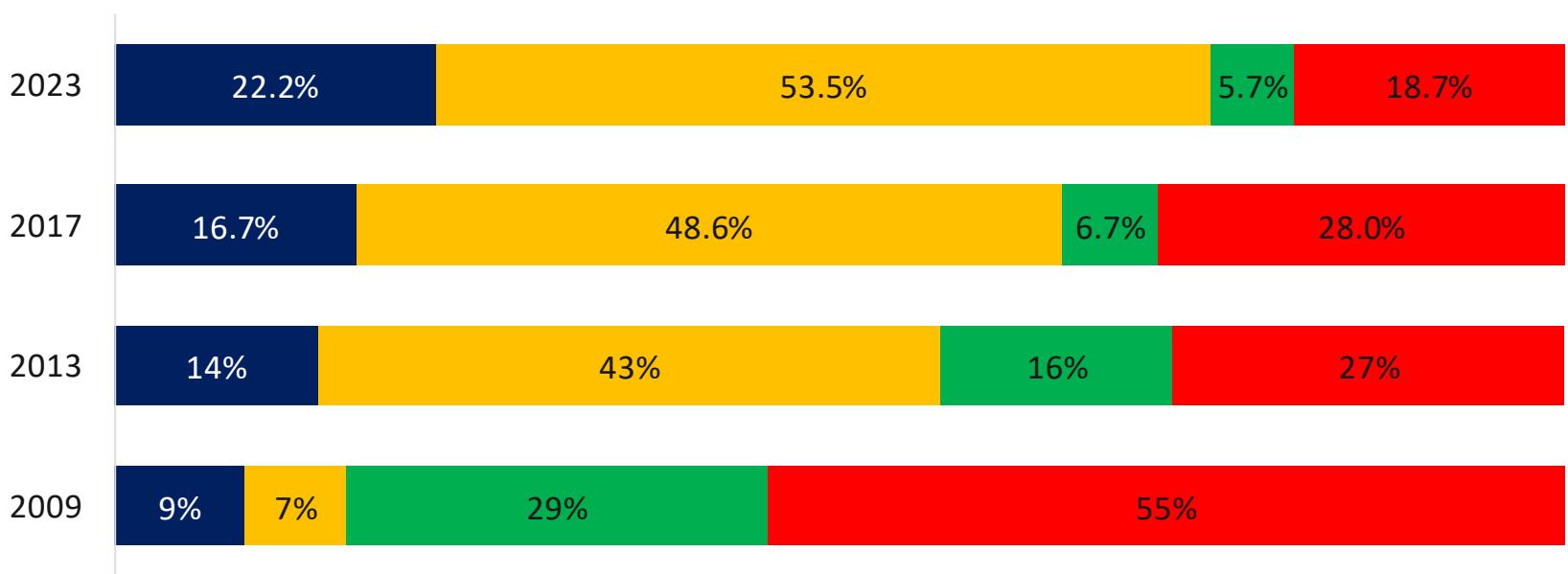
Wakazi wa mkoa wa Geita, wanaongoza kwa kutegemea zaidi mfumo wa mali kauli , huku wakazi wa Kagera wakitegemea vikundi vya jamii

Matumizi ya huduma zisizo rasmi za fedha

Picha ya kitaifa – Matumizi ya huduma za kifedha zilizo rasmi yameongezeka kutoka 65% mpaka 76%

■ wanazo au wanatumia huduma za kibenki

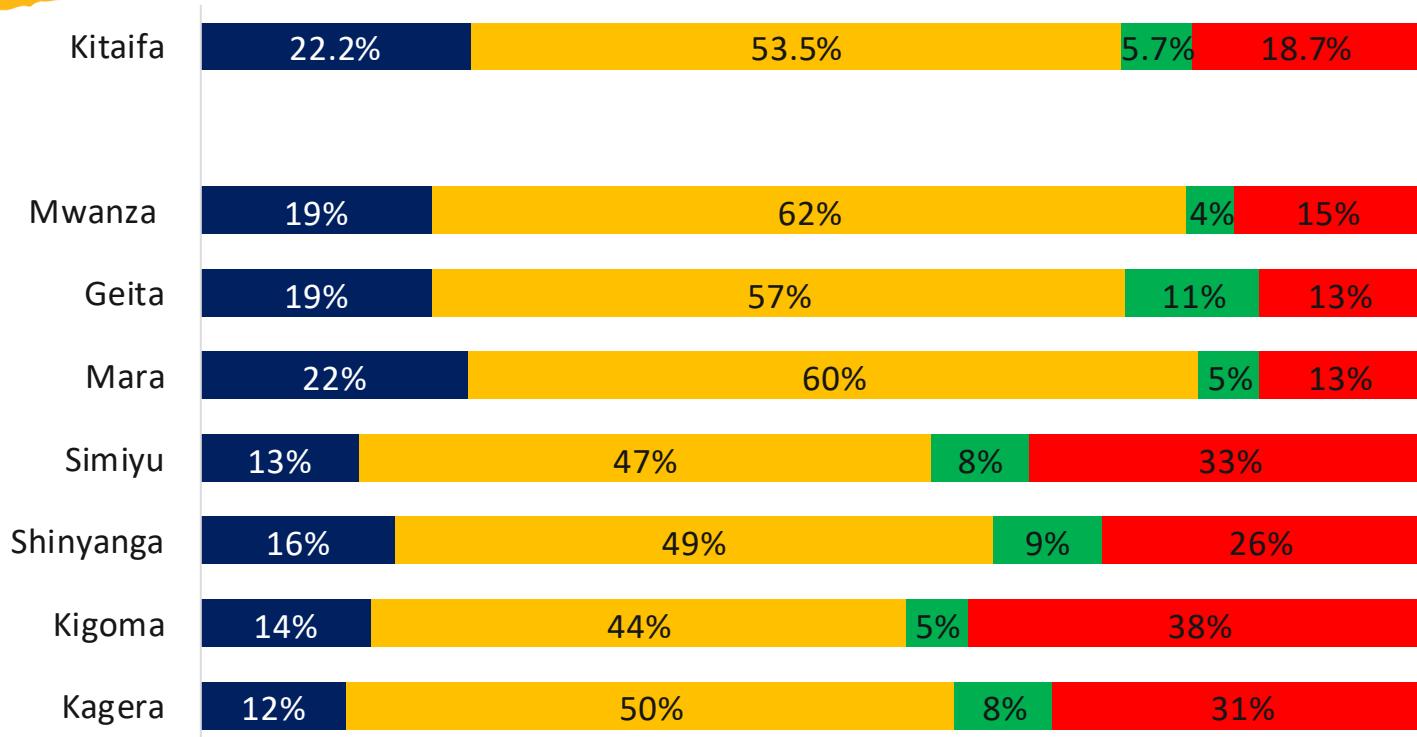
■ hawana au hawatumii huduma za kibenki lakini wanazo au wanatumia huduma nyingine rasmi za kifedha

■ hawana au hawatumii huduma za kibenki lakini wanatumia huduma zisizo rasmi

■ hawatumii huduma za kifedha kabisa

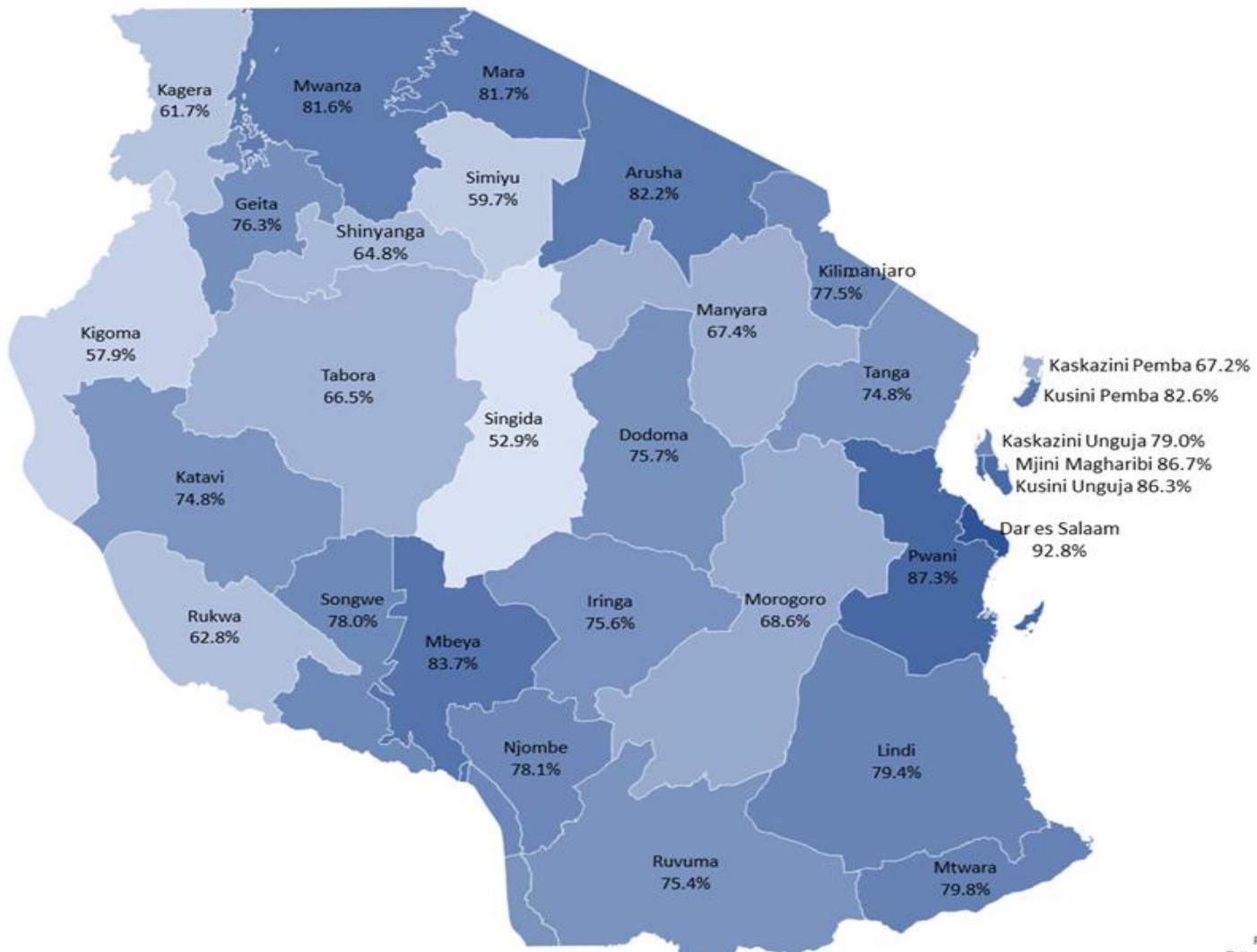
Utumiaji wa huduma jumuishi za kifedha ki-mikoa

- wanazo au wanatumia huduma za kibenki
- hawana au hawatumii huduma za kibenki lakini wanazo au wanatumia huduma nyingine rasmi za kifedha
- hawana au hawatumii huduma za kibenki lakini wanatumia huduma zisizo rasmi
- hawatumii huduma za kifedha kabisa

Utumiaji wa huduma jumuishi za kifedha ki-mikoa

Pc
© Geol

Matumizi

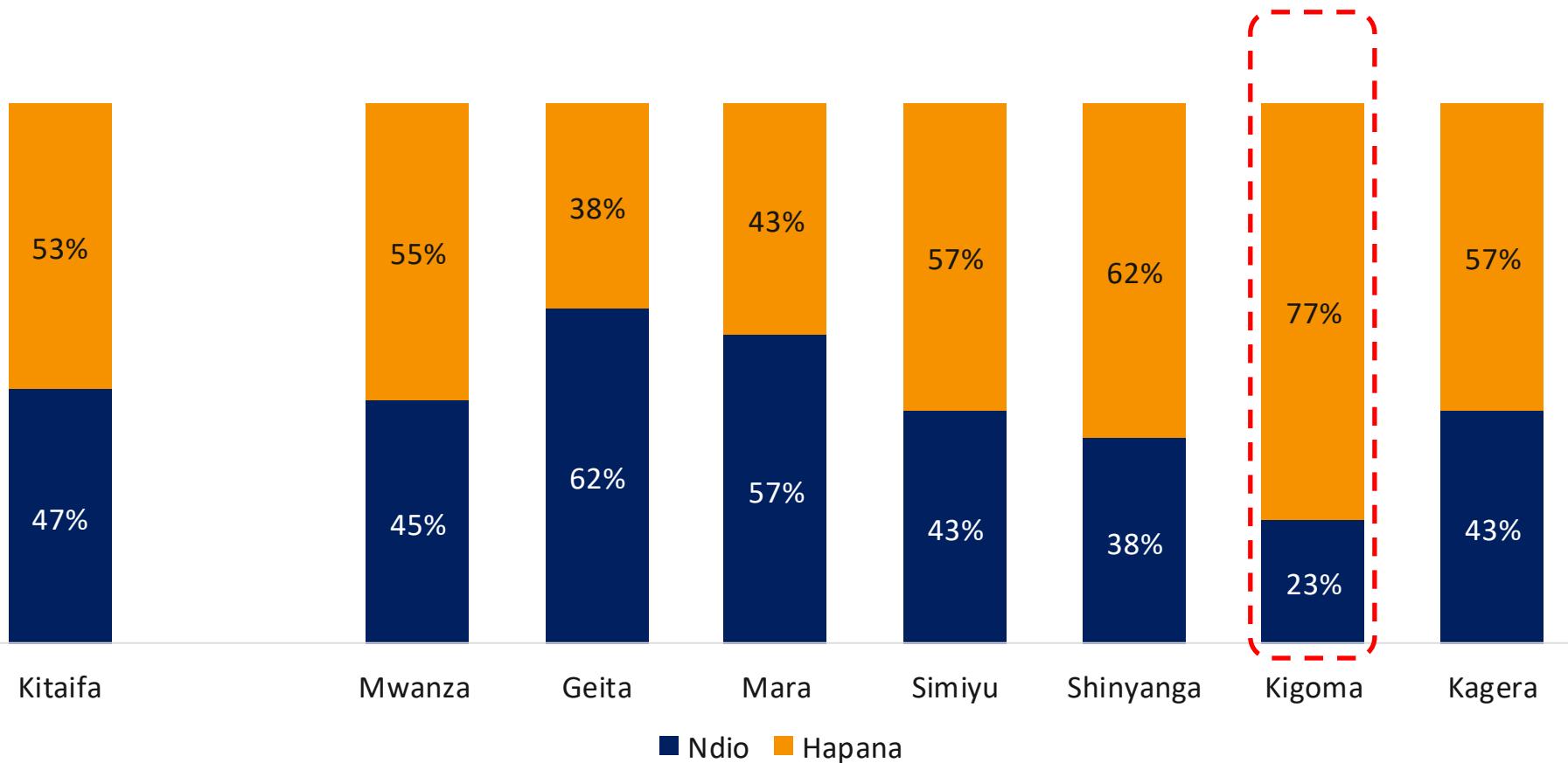
Je, ni watoa huduma gani wanatumika zaidi?

Matumizi, akaunti hai
na Nani ameachwa nyuma

Je, wakazi wa mikoa ya kanda ya ziwa huweka akiba? Wakazi wa mkoa wa Kigoma, zaidi ya watu 7 kati ya 10 hawaweki akiba

Akiba

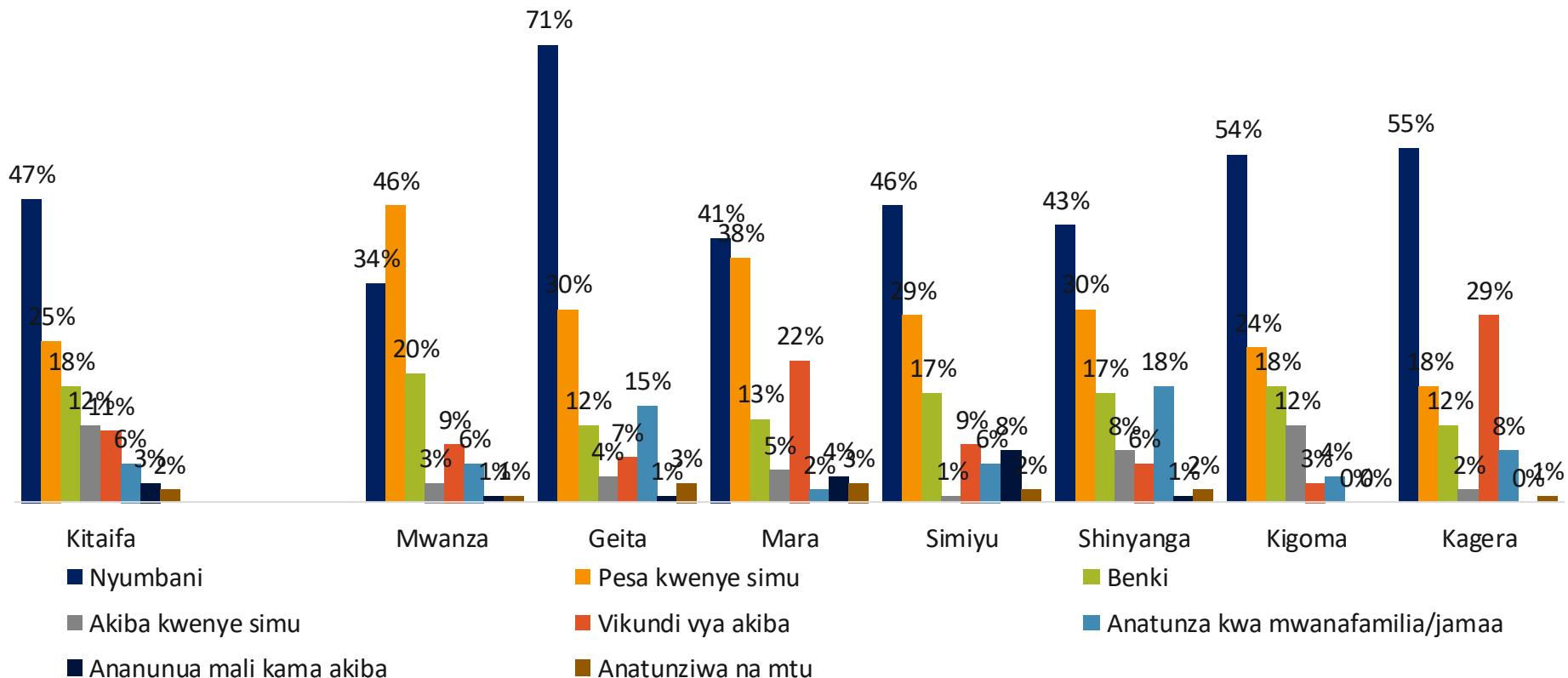

Wakazi wengi wa mikoa ya kanda ya ziwa huweka akiba yao nyumbani huku wengine wakihifadhi kama pesa kwenye simu zao za mkononi

Je, huweka akiba wapi?

Msingi: wale tu wanaoweka akiba

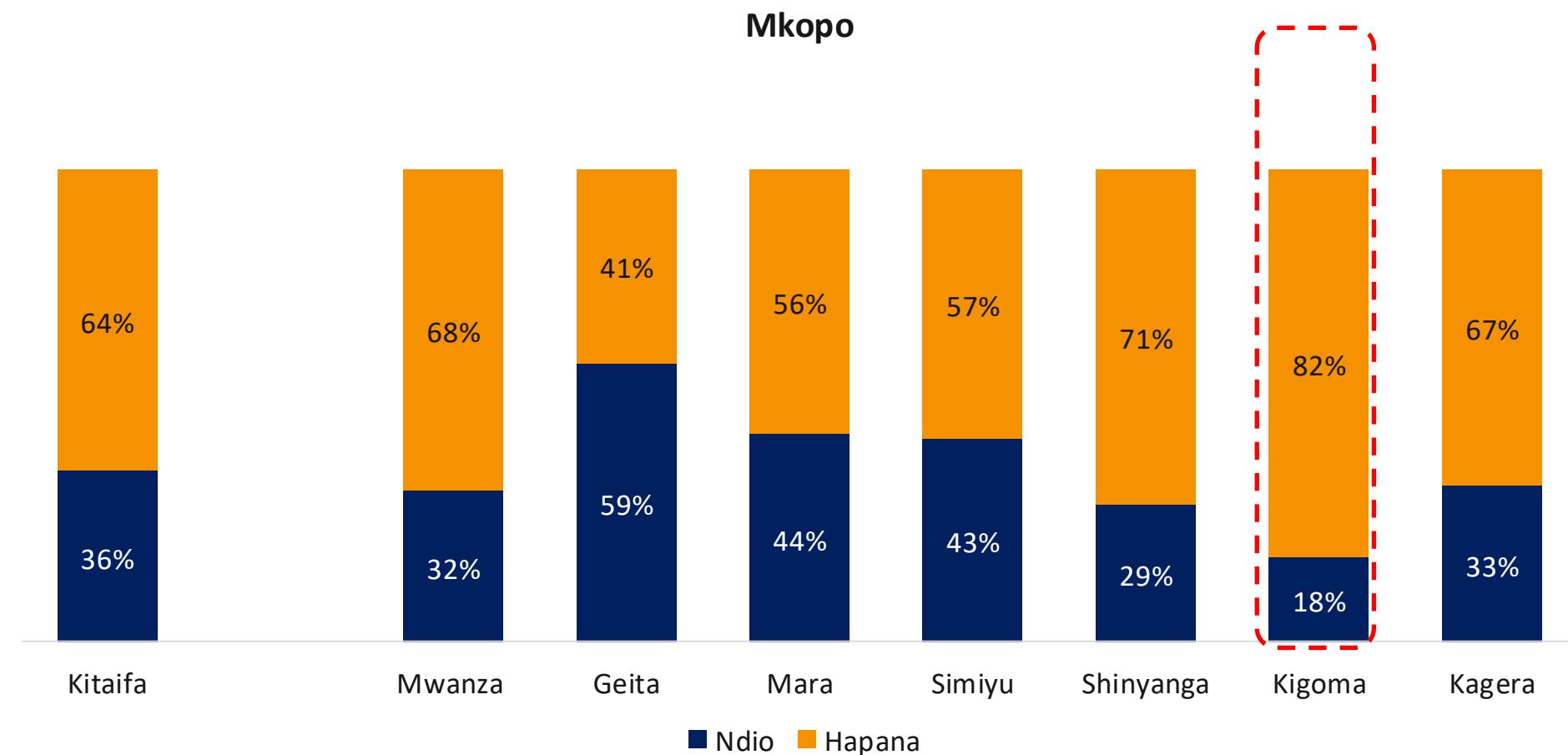
Upatikanaji haraka; usalama wa pesa, kigezo kikuu cha kuchagua

Je, wakazi wa mikoa ya kanda ya ziwa huchukua mkopo?

Wakazi wa mkoa wa Kigoma, zaidi ya watu 8 kati ya 10 hawachukui mkopo

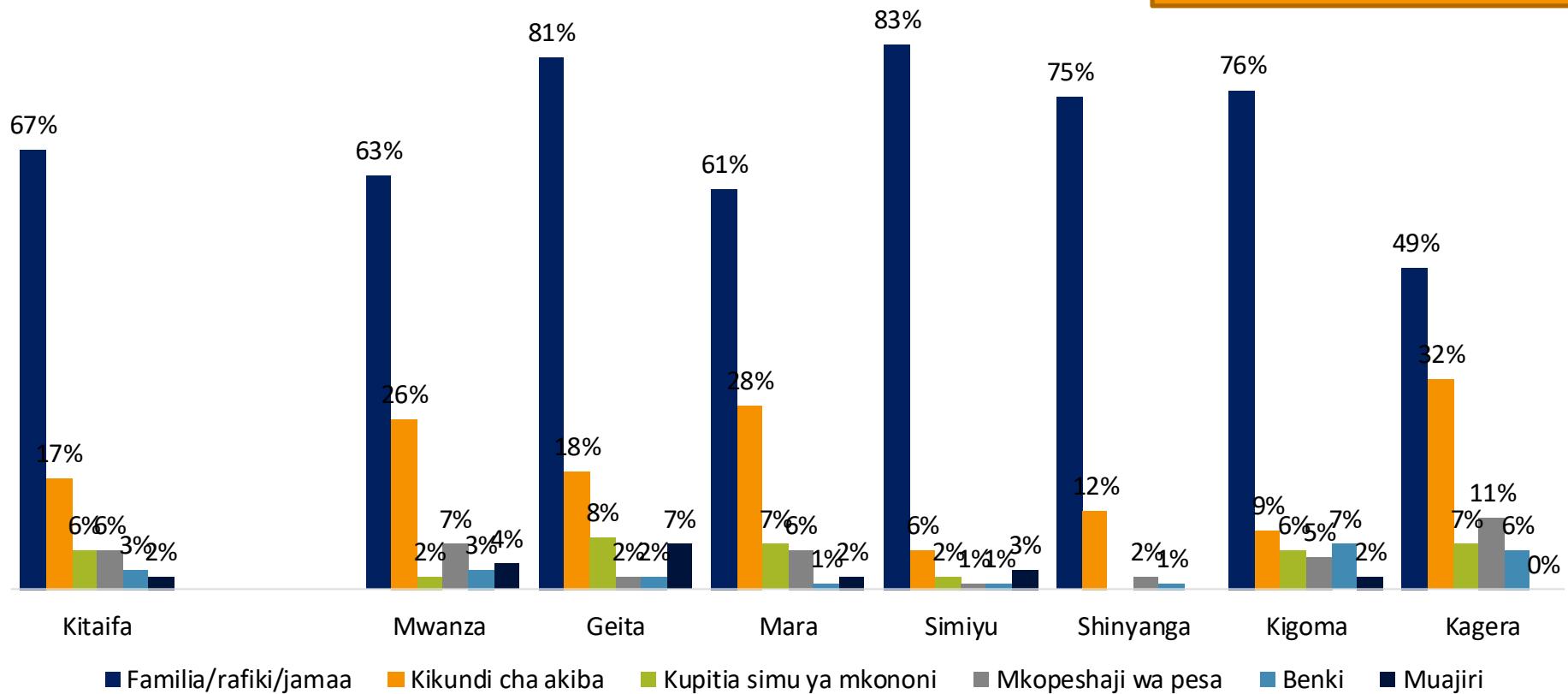

Wakazi wengi wa mikoa ya kanda ya ziwa hutegemea mikopo kutoka kwa familia na ndugu

Je, hukopa wapi?

Msingi: wale tu wanaokopa

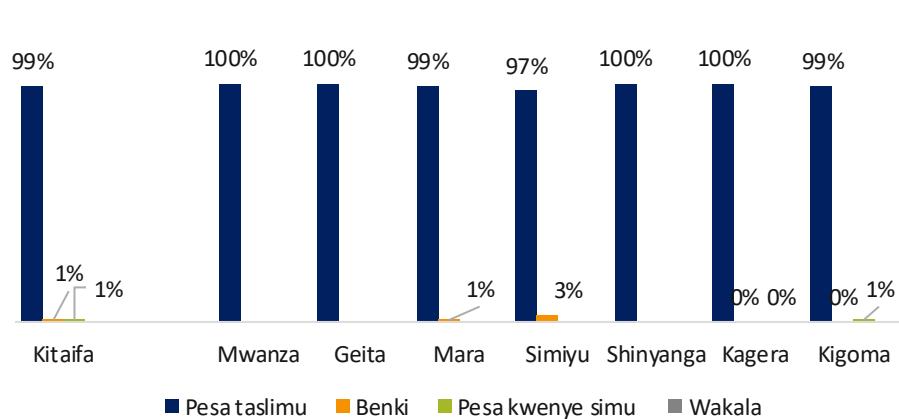
ukaribu; upatikanaji haraka;
kuaminika, kigezo kikuu cha
kuchagua

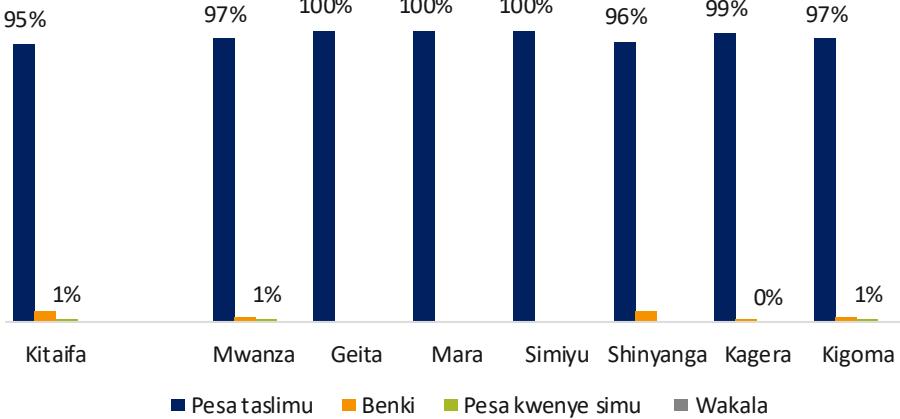

Wakazi wengi wa mikoa ya kanda ya ziwa hupokea kipato chao kwa pesa taslimu

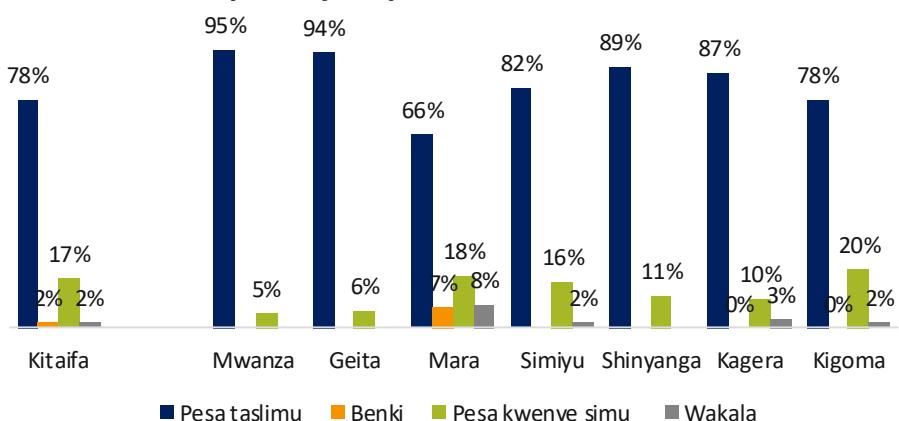
Je, wanapokeaje kipato chao? - Kazi za kawaida/muda

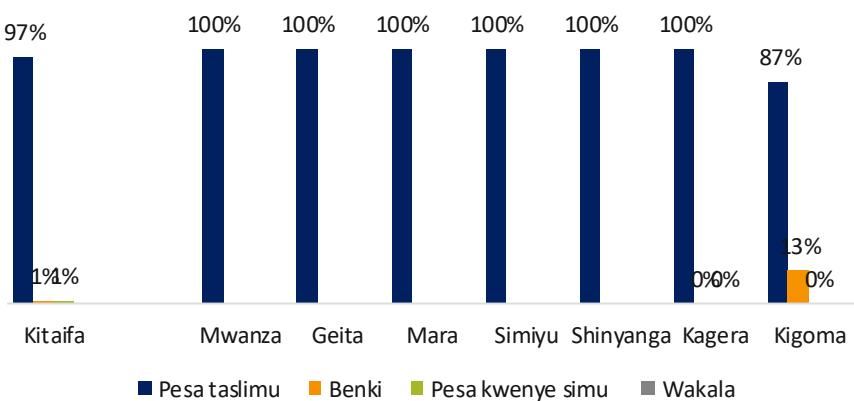
Je, wanapokeaje kipato chao? - Biashara

Je, wanapokeaje kipato chao? - Kutumiwa hela

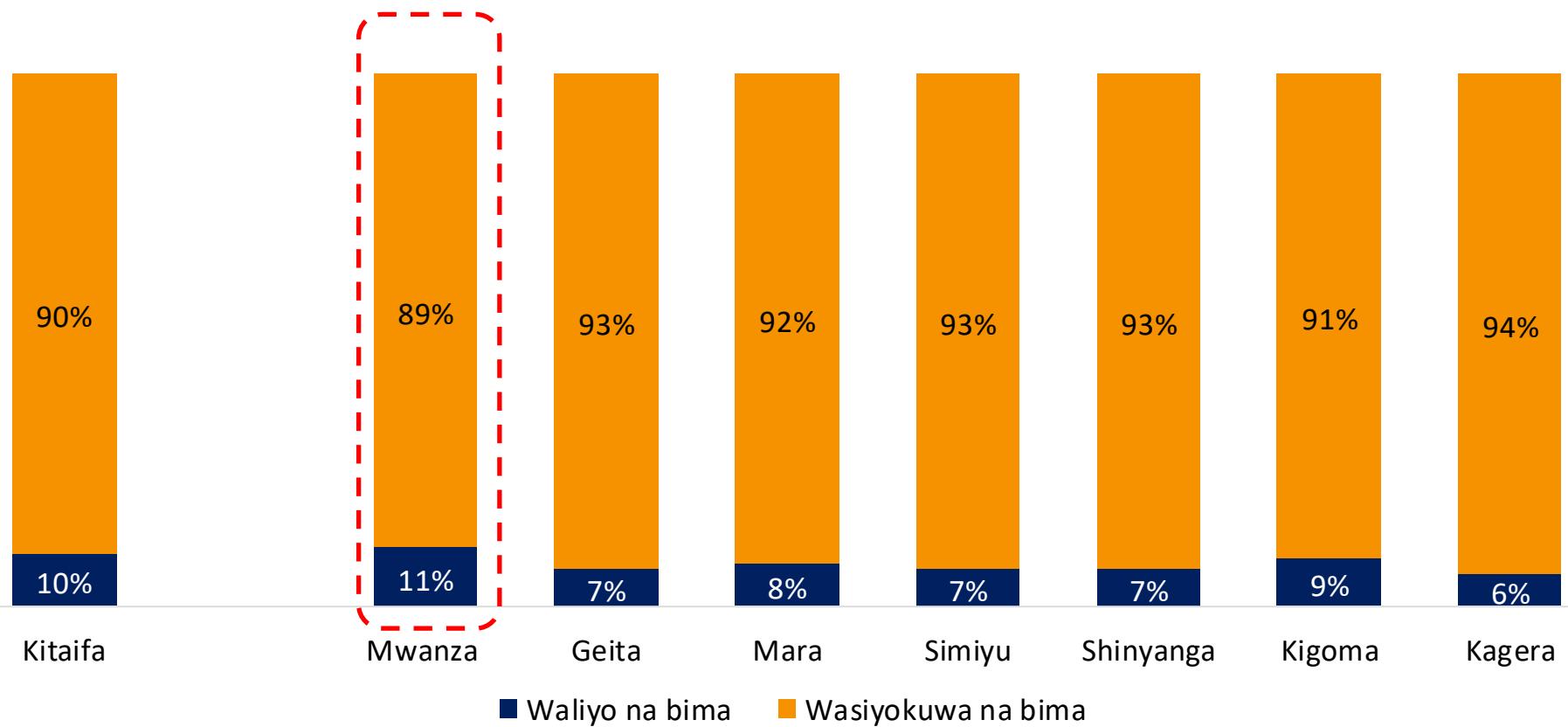
Je, wanapokeaje kipato chao? - Huduma

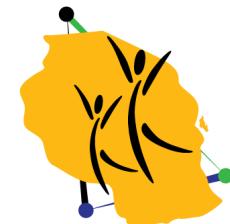

Je, wakazi wa mikoa ya kanda ya ziwa wanatumia bima? Wakazi wa mkoa wa Mwanza wanaongoza kwa kuwa na Bima

Bima

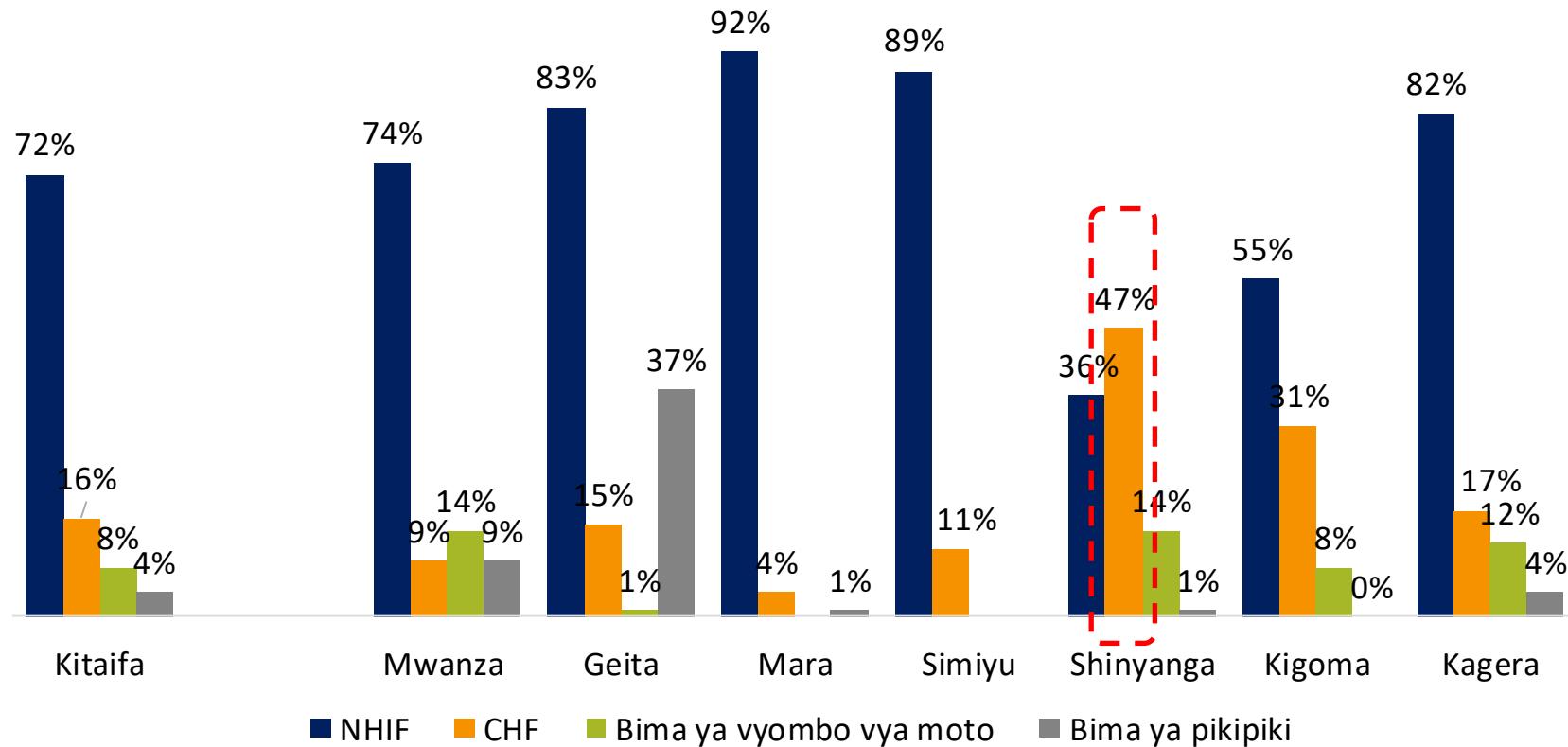

Wakazi wengi wa mikoa ya kanda ya ziwa wanatumia bima ya afya kutoka NHIF huku kwa mkoa wa Shinyanga watu zaidi ya 4 katil ya 10 wanatumia bima ya afya ya vikundi

Je, wanatumia bidhaa gani za bima?

Msingi: wale tu wenye bima

Asanteni Sana!

